

Afdeling DIV Beleid en advies
Onderwerp Vastgestelde jaarrekening en jaarverslag 2016 en
begroting 2018 RHC Groninger Archieven

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Bezoekadres
Duinkerkenstraat 45

Openingstijden
Zie gemeente.groningen.nl

Postadres
Postbus 30026
9700 RM Groningen

Telefoon
14050

E-mailadres
info@groningen.nl

Website
gemeente.groningen.nl

Telefoon (050) 367 12 52 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk 6478179

Datum 30-08-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In onze brief van 10 mei jl. (kenmerk 6336658) hebben wij u geïnformeerd over de ontwerpbegroting 2018 van de Groninger Archieven.

Wij hebben u toen gemeld dat de ontwerpbegroting 2018 van de Groninger Archieven qua opbouw en vorm niet voldoet aan de actuele voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit zat o.a. in het ontbreken van de meerjarenraming en de verplichte paragrafen. Gezien de geringe implicaties voor de gemeente hebben wij u geadviseerd af te zien om een zienswijze over de ontwerpbegroting in te dienen. Zoals afgesproken heeft de RHC Groninger Archieven ervoor gezorgd dat de definitieve begroting 2018 wel aan de BBV-voorschriften voldoet.

Inmiddels heeft het algemeen bestuur van de Groninger Archieven de begroting 2018 vastgesteld, evenals de jaarrekening 2016 en het jaarverslag 2016. Als deelnemer in de gemeenschappelijke regeling heeft u de mogelijkheid om zo nodig over de vastgestelde begroting 2018 een zienswijze bij gedeputeerde staten in te dienen.

In deze brief ontvangt u een voorstel over de vastgestelde begroting 2018. De jaarrekening 2016 en het jaarverslag 2016 worden u ter kennisgeving aangeboden.

Begroting 2018

De vastgestelde begroting is sluitend en niet structureel gewijzigd ten opzichte van de ontwerpbegroting.

De bijdrage van de Gemeente Groningen aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven bedraagt in 2018 € 2.172.661 en zal worden verwerkt in de begroting 2018 van de Gemeente Groningen. Deze bijdrage is vanaf 2017 inclusief de voormalige subsidie aan de stichting Gronings Audio Visueel Archief.

Dit is aanleiding om u voor te stellen om geen zienswijze over de vastgestelde 2018 van de Groninger Archieven in te dienen.

U hebt daarbij de mogelijkheid om uw wensen en bedenkingen te uiten over het voorstel om af te zien van een zienswijze. Graag horen wij van u of u wensen of bedenkingen heeft.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben over de begroting 2018, de jaarrekening 2016 en het jaarverslag 2016 van de Groninger Archieven.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

Cascadeplein 4
 postbus 30040
 9700 RM Groningen
 telefoon +31(0)50 599 2000
 E-mail info@groningerarchieven.nl
 Internet www.groningerarchieven.nl

BIJLAGE

Regionaal Historisch Centrum
 Groninger Archieven

Raad van de gemeente Groningen
 afdeling DIV Beleid en Advies
 t.a.v. mevrouw L. Visser
 Postbus 30026
 9700 RM GRONINGEN

GEMEENTE GRONINGEN	
Pag.no.: 6449347	Routing
Ingek. 26 JUNI 2017	
Dossiernr.	GEM/DIV
Archief L. Visser	

datum 23 juni 2017 uw schrijven van
 onderwerp jaarrekening, jaarverslag 2016, begroting 2018 uw kenmerk
 ons kenmerk 2017.262
 bijlage(n) 3

Geachte mevrouw Visser,

Conform artikelen 19 en 22 van de gemeenschappelijke regeling RHC Groninger Archieven bieden wij u de jaarrekening 2016, het jaarverslag 2016 en de begroting 2018 aan. In de vergadering van het algemeen bestuur van 22 juni 2017 zijn deze stukken vastgesteld.

Met vriendelijke groet,
 namens het dagelijks en algemeen bestuur
 van RHC Groninger Archieven,

E. de Jonge
 directeur

Openingstijden studieaal
 september t/m juni
 dinsdag 09.00-21.00
 woensdag-vrijdag 09.00-17.00
 juli + augustus
 dinsdag-vrijdag 09.00-17.00

adres Van Elmpstraat 14
9723 ZL Groningen
telefoon 050-3166966
e-mail groningen@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven"

Verklaring over de in het jaarverslag¹ opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van het Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven" te Groningen gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van het Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven" een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2016;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2016; en
- 3 de toelichtingen met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen alsmede de SISA-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven" zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

deJong&Laan

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten volgens de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van

de Jong & Laan

samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen.
- het evalueren van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 28 februari 2017
De Jong & Laan Accountants B.V.

Colofon
de Jong & Laan
Accountants Belastingadviseurs
Van Elmpstraat 14
9723 ZL Groningen
050-3166966
 groningen@jonglaan.nl
 www.jonglaan.nl

Jaarstukken 2016

Regionaal Historisch Centrum "Groninger
Archieven"

deJong&Laan

Jaarstukken 2016

28 februari 2017

Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven"
Postbus 30040
9700 RM GRONINGEN

Inhoudsopgave

1 Jaarverslag	4
1.1 Informatie over de Gemeenschappelijke Regeling.....	4
1.2 Programmaverantwoording en paragrafen	5
2 Jaarrekening.....	8
2.1 Balans per 31 december 2016.....	8
2.2 Overzicht van baten en lasten 2016.....	10
2.3 Algemene toelichting.....	11
2.4 Toelichting op de balans	12
2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	19
3 Overige gegevens	25
3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	26

1 Jaarverslag

1.1 Informatie over de Gemeenschappelijke Regeling

Rechtsvorm

Blijkens publicatie in de Staatscourant d.d. 24 oktober 2001 werd de Gemeenschappelijke Regeling getroffen tussen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Gemeente Groningen tot oprichting van het openbaar lichaam Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven", dat gevestigd is te Groningen.

Doelstelling en activiteiten

De doelstelling luidt volgens artikel 2 van deze Gemeenschappelijke Regeling: de belangen van de minister en de gemeente bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten, schilderijen en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Groningen en de gemeentelijke archiefbewaarplaats van Groningen in gezamenlijkheid te behartigen.

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat per 31 december 2016 uit vier leden, waarvan twee door het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Groningen zijn aangewezen en twee door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Het College van Burgemeester en Wethouders wordt vertegenwoordigd door:

- de heer P.E.J. den Oudsten, voorzitter; vanaf januari 2016;
- de heer P.S. de Rook MA, lid; vanaf januari 2016.

De minister wordt vertegenwoordigd door:

- mevrouw drs. J.A.J. Stam, lid; vanaf januari 2005;
- de heer drs. D. Mulder, lid; vanaf juni 2007.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat per 31 december 2016 uit drie leden:

- de heer P.E.J. den Oudsten, voorzitter; vanaf januari 2016;
- de heer drs. J.R. Honkoop, lid; vanaf januari 2016;
- mevrouw drs. J.A.J. Stam, lid; vanaf januari 2016.

De directie wordt gevoerd door de heer drs. E. de Jonge, die per 14 maart 2005 door het algemeen bestuur gemandateerd is tot het vertegenwoordigen van genoemd bestuur in onderstaande zaken:

- het aangaan van contractuele verplichtingen en betalingen, mits het totaal van de aangegane verplichtingen binnen de goedgekeurde begroting valt;
- het aangaan van leningen, mits het bestuur daar haar goedkeuring aan verleent;
- het in dienst nemen, ontslaan en schorsen van personeel, met uitzondering van de directeur;
- het vertegenwoordigen van het bestuur in en buiten rechte.

1.2 Programmaverantwoording en paragrafen

Balans

Het boekjaar 2016 is met een positief resultaat na bestemming van € 120.134 afgesloten (pag. 10). Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve 'Beeld van Groningen' te vormen voor een bedrag van € 120.134. Deze bestemmingsreserve is dan 2,3% van de gezamenlijke bijdrage van het rijk, de provincie en de gemeente.

Het eigen vermogen is door het resultaat gestegen tot een bedrag van € 646.360 (pag. 9). Hiervan bedraagt de algemene reserve € 242.793. Dit is 4,7% van de gezamenlijke bijdrage van het rijk, de provincie en de gemeente. De bestemmingsreserve 'weerstandsvormogen' bedraagt € 283.433. Dit is 5,5% van de gezamenlijke bijdrage van het rijk, de provincie en de gemeente.

De investeringen van € 136.400 hebben betrekking op automatiseringsapparatuur en scanapparatuur (pag. 12).

Pag. 13. Overige vorderingen: het te ontvangen bedrag van het Nationaal Archief van € 107.850 heeft betrekking op een bijdrage van € 77.961 in de nieuwe bekabeling en de index van 2016 van € 29.889. Het te ontvangen bedrag van € 8.876 heeft betrekking op een subsidie van een opleiding.

In een 'overeenkomst van opdracht' zijn de Stichting GAVA en het RHC Groninger Archieven overeengekomen, dat het beleid van de Stichting GAVA uitgevoerd zal worden door het RHC Groninger Archieven. De Stichting GAVA is aan het RHC Groninger Archieven per jaar een vergoeding verschuldigd van € 30.000. Indien in dat jaar sprake is van een positief exploitatieresultaat zal het batig saldo ten goede komen aan het RHC Groninger Archieven. Totaal van GAVA te ontvangen € 37.304.

Van het Rijk nog € 50.003 te ontvangen voor Digitale Taken Rijk (DTR), dit wordt grotendeels gebruikt voor salarisvergoeding van medewerkers e-Depot.

Mede door het aangaan van een lening van € 300.000 bij de BNG Bank, nog af te dragen omzetbelasting 2011-2015 en de nog niet betaalde kosten voor gas en elektra stijgen de liquide middelen ten opzichte van 2015 (pag. 13).

Voorzieningen (pag. 15): De voorziening klimaat-koelmachine depot G wordt gefinancierd door het Rijk. De voorziening balustrade is bestemd voor een aanpassing met veiligheidsglas voor de balustrades op de 1e en 2e verdieping in verband met het afschermen van vluchtweg incl. ARBO-voorziening. De voorziening koeling serverruimte is bestemd voor een nieuwe gekoelde serverkast in de serverruimte.

Voor de investering in scanapparatuur en vervanging van een groot gedeelte van het serverpark in 2016 en 2017 is in 2015 een lening van € 300.000 aangegaan bij de BNG Bank met een looptijd van 5 jaar en een rentepercentage van 0,79% (pag. 16).

Overige kortlopende schulden (pag. 17): dit betreft onder meer accountantskosten 2016.

Omzetbelasting 2011-2015 € 286.601 (pag. 17). De Groninger Archieven heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met de provincie Groningen. Hierover is geen omzetbelasting in rekening gebracht. In het voorjaar van 2016 heeft de Groninger Archieven vernomen dat er bij een ander regionaal archief een vergelijkbare situatie speelt waarbij de Belastingdienst tijdens een controle het standpunt heeft ingenomen dat over de gefactureerde bedragen op basis van een DVO wel omzetbelasting is verschuldigd. Op basis van deze informatie heeft de Groninger Archieven bij haar belastingadviseurs advies ingewonnen. Hoewel sprake is van een pleitbaar standpunt dat er geen sprake is van omzetbelasting over de omzet uit de DVO's, heeft de Groninger Archieven zichzelf gemeld bij de Belastingdienst en de casus en haar standpunt voorgelegd. In het najaar van 2016 heeft de Belastingdienst het standpunt ingenomen dat over de omzet van de DVO's wel omzetbelasting is verschuldigd. Na overleg met het Nationaal Archief (het probleem speelt inmiddels landelijk) is de Groninger Archieven andermaal tot de conclusie gekomen dat er geen omzetbelasting is verschuldigd over de omzet van de DVO's. De Groninger Archieven heeft derhalve in overleg met haar fiscaal adviseurs bezwaar aangetekend. Om heffingsrente niet verder te laten oplopen is wel aangifte gedaan over de betreffende jaren (2011-2015) en is deze omzetbelasting bij de provincie in rekening gebracht. Verdere contacten met de Belastingdienst zullen via het Nationaal Archief verlopen. De heffingsrente die de Belastingdienst in rekening heeft gebracht over de periode 2011-2015 bedraagt € 26.466 en is in de jaarrekening 2016 verantwoord als last. Er is door de Belastingdienst geen verzuimboete opgelegd.

Vakantietoeslag 2016 – IKB 2017 € 70.004 (pag. 17). In verband met de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB), worden de vakantierechten van juni 2016 tot en met december 2016 in 2017 uitgekeerd.

Van het Rijk is € 71.003 aan DTR-gelden ontvangen. Dit is bestemd voor de salarislasten van het rijksdeel van het e-Depot (pag. 17).

Baten en lasten

De bijdrage van het Rijk inclusief behoudsgelden stijgt met 1,6%. De gemeentelijke bijdrage daalt met 1,6% (bezuiniging van € 50.000 en een indexering € 15.920, waardoor de bijdrage ten opzichte van 2015 daalt met € 34.080). De bijdrage van de provincie stijgt met 1,5% (pag. 19). De totale bijdrage stijgt met 0,27% (€ 13.813).

Overige algemene baten: de stichting Huis van de Groninger Cultuur, de stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen en de stichting Gronings Audio Visueel Archief vergoeden jaarlijks een bedrag aan de Groninger Archieven. De baten bij Beeldbank Groningen betreffen jaarlijkse bijdragen van gemeenten en waterschappen aan de website (pag. 19). De subsidie SNN is een eenmalige subsidie voor een gevolgde opleiding.

De totale publieksinkomsten dalen licht ten opzichte van 2015. Dit wordt met name beïnvloed door de daling van de opbrengst gebruiksrecht (pag. 19).

De opbrengst zakelijke dienstverlening daalt ten opzichte van 2015. Van invloed hierop is het project 'teruggave archief Suriname' in opdracht van het Nationaal Archief. Dit project is in 2015 gestopt (pag. 19).

De opbrengst depotverhuur wordt ontvangen van de Rechtbank Groningen, de gemeenten Groningen, Winsum, Ten Boer en Sneek, Waterschap Noorderzijlvest en het Drents Archief (pag. 19).

De salarislasten zijn, ondanks het niet invullen van een vacature, gestegen ten opzichte van 2015 (pag. 20). Dit wordt veroorzaakt door een reservering van € 70.004 vakantietoeslag als gevolg van het IKB ter uitbetaling in 2017, een cao-verhoging, hogere WW- en dienstjuitkeringen.

De daling van de overige personeelskosten ten opzichte van 2015 wordt grotendeels verklaard door lagere kosten voor FlexPay-personeel en opleidingskosten waarover in 2016 subsidie is verleend (pag. 20). De stijging van de kosten voor uitzendkrachten wordt veroorzaakt door een projectmedewerker.

De daling van het aantal fte wordt voor een groot deel veroorzaakt door het vertrek begin 2016 van 3 medewerkers (pag. 21).

De daling van de directe materiële kosten wordt met name veroorzaakt door een lagere aanschaf van gebruiksgoederen voor het depot (pag. 22).

De behoudsgelden van € 42.000 zijn door het Rijk geormerkte gelden bestemd voor conservering (pag. 22).

Het project Suriname archief is medio 2015 gestopt (pag. 22).

(pag. 22) De huur van het Cascadeplein is gelijk gebleven ten opzichte van 2015.

De rijksbijdrage ten behoeve van de investering van de installatie Klimaat koeling depot G is afgerond in 2017. Vanaf 2012 zijn de servicekosten door het RVB niet gefactureerd. Per jaar is hiervoor € 30.000 gereserveerd, totaal € 120.000. In 2016 zijn de servicekosten verrekend met het RVB, waarbij de jaren 2012 en 2013 niet in rekening zijn gebracht. Gereserveerd voor 2016 € 37.500. Resteert een positief saldo van € 11.820 in 2016. Voordeel € 49.320.

De daling van de kosten voor onderhoud zijn, door een nieuwe overeenkomst met het Cascadebeheer, lager uitgevallen.

De daling van de overige huisvestingskosten ten opzichte van 2015 wordt veroorzaakt door een teruggave van € 20.765 in 2016. De teruggave in 2016 heeft betrekking op te veel betaald aan voorschotten aan het Cascadebeheer in 2015.

De daling van de totale kosten ten opzichte van 2015 voor organisatie- en overhead wordt een groot bepaald door de verlaging van kosten voor WieWasWie (pag. 22).

De stijging van de afschrijvingskosten wordt verklaard door een investering in nieuwe servers (pag. 23).

De rentekosten zijn dit jaar gestegen door de heffingsrente van € 26.466 die de Belastingdienst in rekening heeft gebracht over de periode 2011-2015 in verband met de BTW-kwestie met de DVO van de provincie (pag. 23).

2 Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2016

(voor bestemming resultaat)

	<u>31-12-2016</u> €	<u>31-12-2015</u> €
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	849.799	862.425
	-----	-----
Viottende activa		
Uitzettingen		
Overige vorderingen	242.203	22.297
	-----	-----
Liquide middelen	947.178	455.599
	-----	-----
Overlopende activa	0	10.366
	-----	-----
	<u>2.039.180</u>	<u>1.350.687</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	242.793	231.901
Bestemmingsreserves	283.433	283.433
Resultaat boekjaar	120.134	10.892
	<u>646.360</u>	<u>526.226</u>
Voorzieningen		
Overige voorzieningen	91.204	115.451
	<u>91.204</u>	<u>115.451</u>
Vaste schulden		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	251.250	356.250
	<u>251.250</u>	<u>356.250</u>
Viottende passiva		
Netto viottende schulden		
Overige schulden	334.448	225.819
	<u>334.448</u>	<u>225.819</u>
Overlopende passiva	715.918	126.941
	<u>715.918</u>	<u>126.941</u>
	<u>2.039.180</u>	<u>1.350.687</u>

2.2 Overzicht van baten en lasten 2016

	Werkelijk 2016 €	Begroot 2016 €	Werkelijk 2015 €
Algemene baten			
Bijdrage partners	5.126.280	5.127.764	5.112.467
Overige algemene baten	87.788	58.131	41.637
	<u>5.214.068</u>	<u>5.185.895</u>	<u>5.154.104</u>
Diverse baten			
Publieksinkomsten en reguliere inkomsten	39.989	35.368	41.037
Dienstverlening derden	54.380	40.725	72.015
	<u>94.369</u>	<u>76.093</u>	<u>113.052</u>
Overige baten			
Vrijval uit voorzieningen en gepassiveerde subsidies	14.800	14.327	14.800
	<u>14.800</u>	<u>14.327</u>	<u>14.800</u>
Totaal baten	<u>5.323.237</u>	<u>5.276.315</u>	<u>5.281.956</u>
Personeelskosten			
Lonen en salarissen en sociale lasten	2.275.358	2.249.588	2.200.005
Overige personeelskosten	163.929	116.945	182.647
	<u>2.439.287</u>	<u>2.366.533</u>	<u>2.382.652</u>
Overige kosten			
Directe materiële kosten	35.847	26.450	63.406
Projectkosten	42.000	42.000	42.000
Kosten zakelijke dienstverlening	0	0	18.651
Huisvestingskosten	2.172.931	2.293.529	2.265.202
Organisatie en overheadkosten	325.275	384.519	349.826
Rentekosten	33.736	4.803	7.302
Afschrijvingskosten	149.027	176.094	129.525
Dotaties aan projecten	5.000	5.000	12.500
Overige kosten	0	0	0
	<u>2.763.816</u>	<u>2.932.395</u>	<u>2.888.412</u>
Totaal lasten	<u>5.203.103</u>	<u>5.298.928</u>	<u>5.271.064</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming	120.134	-22.613	10.982
Bestemming van het resultaat			
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserves	0	0	0
Resultaat na bestemming	<u>120.134</u>	<u>-22.613</u>	<u>10.982</u>

2.3 Algemene toelichting

2.3.1 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Materiële vaste activa

De overige vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met jaarlijkse lineaire afschrijvingstermijnen, gebaseerd op de economische levensduur. Afschreven wordt vanaf het moment van ingebruikname.

Uitzettingen, overlopende activa, liquide middelen en vlottende passiva

Voor dubieuze vorderingen wordt een voorziening gevormd op basis van individuele beoordeling.

Bestemmingsreserves

Dit betreffen door het bestuur bestemde fondsen voor specifieke doeleinden.

Op basis van voortschrijdende inzichten kan het bestuur besluiten deze reserves op een andere wijze aan te wenden.

Voorzieningen

De overige voorzieningen zijn gevormd in verband met verplichting tot besteding van de middelen aan een doel dat is opgelegd door derden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van een jaar of langer.

2.3.2 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Voordelige saldi worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Nadelige saldi en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Bijdrage partners

Dit betreft de subsidie van het Rijk en van de gemeente en omvat de in de gemeenschappelijke regeling of anderszins overeengekomen bijdrage in het exploitatieresultaat.

Overige algemene baten

Dit betreft ontvangen subsidiegelden van diverse instellingen.

Diverse baten

Diverse baten betreft de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven belastingen onder aftrek van kortingen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op bedrijfsinventarissen en overige vaste bedrijfsmiddelen worden berekend via vaste percentages van de aanschafwaarde.

2.4 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa kunnen als volgt worden samengevat:

	Overige vaste bedrijfs- middelen
	€
Begin boekjaar	
Aanschafwaarde	3.614.359
Afschrijvingen	-2.751.934
Boekwaarde	<u>862.425</u>
Mutatie boekjaar	
Investerings	136.400
Desinvesteringen	0
Afschrijvingen	-149.026
Afschrijving desinvesteringen	0
	<u>-12.626</u>
Einde boekjaar	
Aanschafwaarde	3.750.760
Afschrijvingen	-2.900.961
Boekwaarde	<u>849.799</u>

Afschrijvingspercentages

De afschrijvingspercentages variëren van 4,0% tot 33,3%.

Vlottende activa

Uitzettingen

	2016	2015
	€	€
Overige vorderingen		
Handelsdebiteuren	29.619	9.090
Te ontvangen Nationaal Archief	0	5.000
Te ontvangen Rijksbijdrage	107.850	8.207
Te ontvangen subsidie SNN	8.876	0
Te ontvangen GAVA	37.304	0
Te ontvangen DTR	50.003	0
Overige vorderingen	8.551	0
	<u>242.203</u>	<u>22.297</u>
Liquide middelen		
Rabobank Schatkistbankieren	881.033	385.032
Rabobank, rekening-courant nr. 38.51.57.622	64.814	69.747
Kas	1.331	820
	<u>947.178</u>	<u>455.599</u>
Overlopende activa		
Omzetbelasting	zie passiva	10.366
	<u>0</u>	<u>10.366</u>

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserves

Onder de algemene reserves is dat deel van het vermogen opgenomen welke vrij ter beschikking staat aan de gemeenschappelijke regeling.

	2016	2015
	€	€
Het verloop is als volgt weer te geven		
Stand per 1 januari	231.901	234.083
Bij/af: bestemming resultaat voorgaand boekjaar	10.892	-2.182
Stand per 31 december	<u>242.793</u>	<u>231.901</u>

Bestemmingsreserves

Onder de bestemmingsreserves is dat deel van het vermogen opgenomen waaraan het bestuur een bestemming heeft toegekend.

Voor de volgende bestemmingen is een reserve gevormd:

Weerstandvermogen

Saldo per 1 januari	283.433	283.433
Bij: dotatie	0	0
	<u>283.433</u>	<u>283.433</u>
Af: onttrekkingen	0	0
vrijval	0	0
Saldo per 31 december	<u>283.433</u>	<u>283.433</u>

De bestemmingsreserve weerstandvermogen is gevormd om de mogelijke bezuinigingen in de komende jaren te kunnen opvangen.

Voorzieningen

Overige voorzieningen

	2016	2015
	€	€
Voorziening klimaat-koelmachine depot G		
Saldo per 1 januari	13.894	39.087
Bij: dotatie	0	0
	13.894	39.087
Af: onttrekkingen	-9.447	-25.193
Saldo per 31 december	4.447	13.894
Voorziening balustrade		
Saldo per 1 januari	49.800	58.100
Bij: dotatie	0	0
	49.800	58.100
Af: onttrekkingen	-8.300	-8.300
Saldo per 31 december	41.500	49.800
Voorziening Namen, Landschap & Geschiedenis		
Saldo per 1 januari	0	28.128
Bij: dotatie	0	0
	0	28.128
Af: onttrekkingen	0	-28.128
Saldo per 31 december	0	0
Voorziening koeling serverruimte		
Saldo per 1 januari	51.757	58.257
Bij: dotatie	0	0
	51.757	58.257
Af: onttrekkingen	-6.500	-6.500
Saldo per 31 december	45.257	51.757
Totaal voorzieningen	91.204	115.451

Vaste schulden

	<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
Lening Rabobank		
Hoofdsom	450.000	450.000
Aflossing	-393.750	-348.750
	<u>56.250</u>	<u>101.250</u>
Aflossing verslagjaar	-45.000	-45.000
	<u>11.250</u>	<u>56.250</u>
Saldo verschuldigd na 31 december	-----	-----
Dit betreft een in 2007 door de Rabobank verstrekte lening groot € 450.000. De resterende looptijd bedraagt 1 kwartaal. De aflossing is € 11.250 per kwartaal. Het rentepercentage bedraagt 4,25% tot 1 december 2017. De aflossingsverplichting komend verslagjaar betreft € 11.250. De omvang van de lening met een looptijd van langer dan 5 jaar bedraagt ultimo verslagjaar € 0.		
Lening BNG Bank		
Hoofdsom	300.000	300.000
Aflossing	0	0
	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>
Aflossing verslagjaar	60.000	0
	<u>240.000</u>	<u>300.000</u>
Saldo verschuldigd na 31 december	-----	-----
Dit betreft een in 2015 door de Bank Nederlandse Gemeenten verstrekte lening groot € 300.000. De resterende looptijd bedraagt 5 jaar. De aflossing is € 60.000 per jaar. Het rentepercentage bedraagt 0,79% gedurende de gehele looptijd. De aflossingsverplichting komend verslagjaar betreft € 60.000. De omvang van de lening met een looptijd van langer dan 5 jaar bedraagt ultimo verslagjaar € 0.		
Totaal langlopende leningen	<u>251.250</u>	<u>356.250</u>

VLottende passiva

Netto vlottende passiva

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Overige schulden		
Crediteuren	126.130	86.409
Te betalen gas, water en elektra	150.000	0
Te betalen RGD servicekosten	37.500	120.000
Schulden aan kredietinstellingen	7	0
Overige kortlopende schulden	20.811	19.410
	<u>334.448</u>	<u>225.819</u>
Overlopende passiva		
Loonheffing	96.869	100.675
Pensioenpremies	24.067	26.266
Omzetbelasting (regulier)	89.413	0
Omzetbelasting 2011-2015	286.601	0
Vakantietoeslag 2016 - IKB 2017	70.004	0
Reservering bijdrage rijk inzake bekabeling	77.961	0
Vooruitontvangen DTR	71.003	0
	<u>715.918</u>	<u>126.941</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De organisatie heeft in 1997 een 20-jarig huurcontract afgesloten inzake bedrijfsruimte. De jaarlijkse huur wordt geïndexeerd en bedraagt circa € 1.800.000. Vanaf februari 2017 bedraagt de huur op jaarbasis circa € 1.600.000.

De organisatie heeft in 2007 een 15-jarig huurcontract (inclusief leveringen en diensten) afgesloten inzake het depot in Hoogkerk. De jaarlijkse huur wordt geïndexeerd en bedraagt circa € 75.000.

De organisatie huurt enkele kantoorinventarissen met een looptijd korter dan vijf jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 8.500.

De organisatie is in 2016 een investeringsverplichting aangegaan voor vernieuwing van het netwerk servicepark. De investeringsverplichting bedraagt circa € 108.000 inclusief omzetbelasting.

De in de verantwoording opgenomen bijdragen dienen nog definitief te worden geaccordeerd.

Het algemeen bestuur zal, in overeenstemming met artikel 23 van de gemeenschappelijke regeling, besluiten over bestemming van het resultaat.

In verband met de invoering van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen per 1 januari 2016 is RHC Groninger Archieven medio 2015 op individuele basis in contact getreden met de Belastingdienst. In de loop van 2016 is meerdere keren correspondentie over en weer gegaan, waarin RHC Groninger Archieven de standpunten uiteen heeft gezet en heeft onderbouwd met de nodige informatie. De Belastingdienst heeft tot op heden nog geen standpunt ingenomen. In de loop van 2016 is door het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen, als specialistisch onderdeel van de Belastingdienst aangegeven, dat zij de behandeling van het verzoek wensen aan te houden. Op dat moment liepen er meerdere verzoeken van andere Regionale Historische Centra, waarover zij zich intern wilden beraden.

Onlangs is gebleken dat er nu centraal overleg plaatsvindt tussen de Belastingdienst en het Nationaal Archief. Daarbij is informeren gesproken over de archiefsector, Nationaal Archief, Regionale Historische Centra, de Archiefwet, de wettelijke taken, en dergelijke. De Belastingdienst probeert goed inzicht te krijgen in de sector, met name op het punt of, en zo ja welke, taken die archiefinstellingen uitvoeren door de markt kunnen worden verricht dan wel in de publiekrechtelijke omgeving moeten worden uitgevoerd. De Belastingdienst heeft op basis van het gesprek een aantal vragen geformuleerd, waar door de verschillende partijen antwoorden op gaan worden geformuleerd.

Naar verwachting zullen de eventuele financiële gevolgen van het (gedeeltelijk) vennootschapsbelastingplichtig worden van RHC Groninger Archieven relatief beperkt zijn.

2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

	Werkelijk 2016 €	Begroot 2016 €	Werkelijk 2015 €
Algemene baten			
Bijdrage Rijk	2.602.616	2.604.100	2.560.999
Bijdrage Rijk Behoudsgelden	42.000	42.000	42.000
Bijdrage Gemeente	2.056.993	2.056.993	2.091.073
Bijdrage Provincie	424.671	424.671	418.395
	<u>5.126.280</u>	<u>5.127.764</u>	<u>5.112.467</u>
Overige algemene baten			
Huis van de Groninger Cultuur	13.629	13.702	13.629
Stichting GAVA	37.304	15.000	0
Stichting OVCG	11.779	11.779	11.779
Beeldbank Groningen	16.200	16.650	16.200
Subsidie SNN	8.876	0	0
Rentebaten	0	1.000	29
	<u>87.788</u>	<u>58.131</u>	<u>41.637</u>
Publieksinkomsten			
Dienstverlening	23.490	23.011	29.566
Publieksbereik	1.855	2.007	3.451
Faciliteiten	7.973	4.931	7.425
Huisvesting	1.592	1.000	595
Overig	5.079	4.419	0
	<u>39.989</u>	<u>35.368</u>	<u>41.037</u>
Dienstverlening aan derden			
Zakelijke dienstverlening	18.017	15.000	44.651
Opbrengst depotverhuur	36.363	25.725	27.364
	<u>54.380</u>	<u>40.725</u>	<u>72.015</u>
Vrijval voorzieningen en gepassiveerde subsidies			
Afschrijving koeling serverruimte	6.500	6.027	6.500
Afschrijving balustrades	8.300	8.300	8.300
	<u>14.800</u>	<u>14.327</u>	<u>14.800</u>
Totaal baten	<u>5.323.237</u>	<u>5.276.315</u>	<u>5.281.956</u>

	Werkelijk 2016 €	Begroot 2016 €	Werkelijk 2015 €
Personeelskosten			
Lonen, salarissen en sociale lasten			
Lonen en salarissen	1.886.161	2.291.588	1.797.109
Sociale lasten	220.858	0	232.769
Pensioenen	210.338	0	229.944
Doorberekening projecten	-42.000	-42.000	-59.817
	<u>2.275.357</u>	<u>2.249.588</u>	<u>2.200.005</u>
Overige personeelskosten			
Uitzendkrachten	65.546	25.000	47.654
Personeel ledez	38.635	19.210	32.362
Flex personeel	15.890	25.360	31.245
Extern personeel	4.362	0	0
Detachering	5.616	7.500	7.488
Opleidingskosten	3.199	7.500	28.808
Arbodienst	959	1.075	1.075
Medische kosten	0	4.000	4.474
BHV	185	1.000	23
Stagiaires en vrijwilligers	11.648	6.000	10.978
Reiskostenvergoeding	1.002	2.000	3.005
Salarisadministratie	8.570	10.000	8.604
Overige personeelskosten	8.317	8.300	6.932
	<u>163.929</u>	<u>116.945</u>	<u>182.646</u>
Totaal personele kosten	<u>2.439.286</u>	<u>2.366.533</u>	<u>2.382.651</u>

Personele bezetting

De personele bezetting is als volgt:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Directie	1,50	1,50
Stafeenheden	8,85	9,85
Collectie en beheer	10,10	11,30
Studiezaal	5,90	4,90
Nieuwe media	5,85	7,15
Publiekseducatie	1,80	1,80
Projectmedewerkers	0	0
	<u>34,00</u>	<u>36,50</u>

Bezoldiging bestuurders

Inzake de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector is de volgende toelichting opgenomen. Dit overzicht is opgesteld in overeenstemming met art.1.2.1.h. WGR.

Naam:	E. de Jonge
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2016	1/1 - 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(fictieve) dienstbetrekking?	nee
Individueel WNT-maximum	€ 179.000
Beloning (inclusief werkgevers deel sociale lasten)	€ 113.942
Onkostenvergoedingen	€ 330
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.373
Subtotaal	€ 128.645
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 128.645
Uitbetaling heeft als volgt plaatsgevonden:	
Brutoloon	€ 106.241
Sociale verzekeringspremies en ingehouden loonheffing:	€ 43.312
Ingehouden pensioenpremie werknemersdeel	€ 5.774
Nettosalaris	€ 57.155

De directeur ontvangt naast de onkostenvergoeding voor de telefoon (€ 330) geen andere belastbare vaste of variabele onkostenvergoedingen. Er is sprake van een vast dienstverband. Reiskosten voor het werk zijn op basis van een ov-jaarkaart. Representatie- en overige onkosten zijn voor rekening van de directeur.

	Werkelijk 2016 €	Begroot 2016 €	Werkelijk 2015 €
Overige kosten			
Directe materiële kosten			
Collectiebeheer	15.356	15.000	40.251
Overige producten publieksbereik	16.685	6.950	11.417
Dienstverleningspakket	3.806	4.500	11.738
	<u>35.847</u>	<u>26.450</u>	<u>63.406</u>
Projectkosten			
Behoudsgelden	42.000	42.000	42.000
	<u>42.000</u>	<u>42.000</u>	<u>42.000</u>
Kosten zakelijke dienstverlening			
Suriname archief	0	0	18.651
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>18.651</u>
Huisvestingskosten			
Huur Cascadeplein	1.788.316	1.849.612	1.788.316
Bijdrage Klimaat koel depot	-9.447	-17.087	-25.194
Huur Hoogkerk	76.540	77.445	76.301
Servicekosten RVB	-11.820	0	30.000
Onderhoud	4.131	17.196	28.615
Energie	150.760	104.137	151.160
Overige huisvestingskosten	174.451	262.226	216.004
	<u>2.172.931</u>	<u>2.293.529</u>	<u>2.265.202</u>
Organisatie en overhead			
Licenties en onderhoudskosten ICT	170.111	187.700	189.144
Organisatie en overheadkosten	155.164	196.819	160.682
	<u>325.275</u>	<u>384.519</u>	<u>349.826</u>

	Werkelijk 2016 €	Begroot 2016 €	Werkelijk 2015 €
Rentekosten			
Bankrente- en kosten	3.202	3.130	3.671
Rente lening BNG bank	2.370	0	0
Rente lening Rabobank	1.698	1.673	3.631
Rente omzetbelasting	26.466	0	0
	<u>33.736</u>	<u>4.803</u>	<u>7.302</u>
Afschrijvingskosten			
Afschrijvingen activa met economisch nut	149.026	176.094	129.525
	<u>149.026</u>	<u>176.094</u>	<u>129.525</u>
Dotaties aan projecten			
Poparchief	0	0	7.500
Verhaal van Groningen	5.000	5.000	5.000
	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>	<u>12.500</u>

Groningen, 28 februari 2017

Directeur:
de heer drs. E. de Jonge

Voorzitter:
de heer P.E.J. den Oudsten

Leden:
de heer P.S. de Rook MA

de heer drs. D. Mulder

mevrouw drs. J.A.J. Stam

3 Overige gegevens

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Regionaal Historisch Centrum
Groninger **Archieven**

JAARVERSLAG 2016

VOORWOORD

2016: de Groninger Archieven aangesloten op het landelijk e-Depot

Digitale archivering is volop in ontwikkeling. In samenwerking met de andere regionaal historische centra in Nederland en het Nationaal Archief hebben de Groninger Archieven in 2016 volop gewerkt aan het landelijke project *Digitale Taken Rijksarchieven (DTR)*. Het doel is duurzame toegankelijkheid van alle digitale rijksarchieven. Het landelijk e-Depot, een initiatief van het Nationaal Archief, speelt daarbij een belangrijke rol. Het e-Depot is in eerste instantie bedoeld voor de rijksarchieven, maar andere overheden hebben de mogelijkheid om zich aan te sluiten. Zowel technisch als procesmatig zijn de Groninger Archieven nauw betrokken bij het DTR-project. Daarbij wordt in noordelijk verband samengewerkt met het Drents Archief en het Friese Tresoor.

In juni 2016 werd een nieuwe stap gezet. De Groninger Archieven werden aangesloten op het e-Depot. Begonnen is met het bouwen van een digitaal depot voor Groningen. In eerste instantie voor de archieven van de rijksinstellingen in de provincie. Een in 2016 gestarte pilot met de gemeente Groningen moet de weg vrijmaken voor het aansluiten van de gemeente. We hopen dat de provincie Groningen, andere gemeentes in de provincie en de waterschappen in de provincie Groningen zullen volgen. Voor noordelijke overheden die zich willen aansluiten zal een Noordelijk Servicecentrum worden opgezet. En wie weet komt er in een verdere toekomst ook ruimte in het e-Depot voor particuliere archieven.

De digitale ontwikkeling betekent voor de Groninger Archieven een omslag, een nieuwe manier van werken met voortdurende kennisvernieuwing en kennisdeling. Dit heeft zijn weerslag op het werken en denken in de organisatie.

Maar de organisatie is de komende jaren niet alleen gericht op de digitale ontwikkeling. Het archiefwerk kan gekenschetst worden als 'hybride' waarbij digitaal het geleidelijk zal overnemen van papier. Deze vorm van werken zal nog lang blijven bestaan. We verwachten nog zeker 20 jaar lang papieren archieven in bewaring te zullen krijgen.

Het e-Depot is uit de startblokken en zal uiteindelijk een enorme verbetering van de publieksservice opleveren. Niet alleen omdat de burger thuis zijn informatie kan vinden, maar ook omdat e-Depot de kans geeft om het publiek eerder te informeren dan nu met het papieren archief het geval is. De wettelijke termijn voor overbrenging van overheidsarchieven is 20 jaar. Door de technische mogelijkheden kan e-Depot al eerder, bijvoorbeeld na afsluiting van een dossier, de burger openheid van zaken geven.

Eddy de Jonge
Harry Romijn

Groningen, 1 maart 2017

BESTUUR

De samenstelling van het bestuur (dagelijks bestuur en algemeen bestuur) in 2016 was als volgt:

Voor het Rijk:

- mevr. drs. J.A.J. Stam – bestuurslid (DB en AB)
- dhr. drs. D. Mulder – bestuurslid (AB)

Voor de gemeente Groningen:

- dhr. P.E.J. den Oudsten – voorzitter (DB en AB)
- dhr. P. S. de Rook MA – bestuurslid (AB)

Extern bestuurslid:

- dhr. drs. J.R. Honkoop (DB)

Het dagelijks bestuur kwam bijeen op 20 april en 5 september en het algemeen bestuur op 20 april, 14 juni en 7 december.

Het bestuur neemt de Governance Code Cultuur in acht. De Governance Code Cultuur biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De taken van het bestuur zijn voornamelijk gericht op het beleid, advisering en ondersteuning van de directie en de financiële controle.

Vaststelling van stukken en besluiten:

- jaarrekening 2015
- jaarverslag 2015
- begroting 2017
- benoeming extern lid dagelijks bestuur
- normenkader RHC Groninger Archieven

Speciale punten van aandacht voor het bestuur in 2016:

- De toekomstige huisvesting van de Groninger Archieven. Op verzoek van het bestuur onderzoekt de directie verschillende huisvestingsmogelijkheden in de stad Groningen. Medio 2017 wil het bestuur een besluit nemen.
- Samenwerking van de noordelijke archieven. De noordelijke archieven hebben in 2015 en begin 2016 onderzoek gedaan naar samenwerking op het gebied van e-Depot, voornamelijk met betrekking tot de aansluiting van lagere overheden. Daarvoor is een kostprijsmodel opgesteld. Dit model is vervolgens landelijk bij verschillende pilots getoetst.
- De nieuwe overeenkomst archiefbeheer met de provincie Groningen. In september 2016 is in overleg met gedeputeerde Brouns besloten om vanaf 1 januari 2017 een nieuwe dienstverleningsovereenkomst in te laten gaan. De provincie hanteert daarin een budget voor het wettelijk deel (het feitelijke archiefbeheer) en een budget voor het cultuurhistorische deel.

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van overige functies van de bestuursleden.

ONDERNEMINGSRAAD

De OR bestond in 2016 uit de volgende leden: mevr. M. Visch (voorzitter), S. Vos (secretaris), C. Hogardi, I. Nijboer en H. Kampen.

De heer Kampen is in mei overleden. Aangezien de zittingstermijn van de huidige OR tot half juni 2017 loopt, de OR uit minimaal drie leden moet bestaan en er geen lastige zaken speelden of waren te verwachten, heeft de OR besloten voor de vacante positie geen verkiezingen uit te schrijven.

De OR vergaderde vijfmaal met de directie. Besproken werden onder meer:

- huisvesting
- communicatiebeleid
- financiën
- samenwerking noordelijke archieven
- e-Depot
- personeelsbeleid

Verder werden een aantal incidentele zaken besproken.

De OR heeft, op verzoek van het bestuur, in december een gesprek met het bestuur gevoerd.

DIENSTVERLENINGSOVEREENKOMSTEN

Waterschap Noorderzijlvest

Alle door het waterschap aangeleverde inventarissen zijn inmiddels ingevoerd in het collectiebeheersysteem MaisFlexis en zijn online raadpleegbaar. Voor de bewerking van het archief van het waterschap Hunsingo over de periode 1980-1994 is een offerte uitgebracht. De uitleningen aan waterschap Noorderzijlvest verlopen goed. De toegankelijkheid van het kaartmateriaal behoeft nog verbetering, daar zal in 2017 verder aan worden gewerkt.

Gemeente Ten Boer

De meeste archiefbescheiden van de gemeente Ten Boer van voor 1990 zijn in 2016 naar de Groninger Archieven gebracht. De bouwvergunningen, Hinderwetvergunningen en de persoonskaarten zijn voorlopig bij de gemeente achtergebleven. De toegangen op de overgebrachte archieven zijn opgenomen in het collectiebeheersysteem MaisFlexis en kunnen binnen afzienbare tijd online worden geraadpleegd.

Provincie Groningen

Collectie en raadpleging

Er zijn 98 archieven aanwezig bij de Groninger Archieven, waarvan de provincie zorgdrager, mogelijk zorgdrager of deels zorgdrager is.

Daarnaast bestaat de meerderheid van het archief beschreven in toegang 817, Verzameling Kaarten Rijksarchief, uit kaarten en tekeningen van de Provinciale Waterstaat. In het aantal archieven kwam dit jaar geen verandering.

De toegangen op de volgende archieven werden afgerond of herzien en kwamen voor het publiek beschikbaar via www.groningerarchieven.nl:

- 1146 Schoolartsendienst voor de provincie Groningen, 1927-1971 (herzien)
- 2172 Provinciale Keuringsdienst van Waren, 1917-1985 (herzien)
- 2293 Provinciale Jeugdraad, sinds 1969 Provinciale Raad voor Jeugdaangelegenheden (R.A.J.A.), 1956-1983
- 2282 Gedeputeerde Staten: milieuvergunningen, 1941-1982
- 2365 Stichting Provinciaal Overleg- en adviesorgaan voor het Ouderenbeleid in de provincie Groningen (Stichting P.O.O.), 1990-1992

Uit de 98 aanwezige archieven zijn in het afgelopen jaar in totaal 1347 inventarisnummers uit 33 toegangen aangevraagd voor raadpleging in de studiezaal. Het archief van de Gouverneur, na 1850 Commissaris des Konings, staat met 369 aanvragen op de 8e plaats van de in de studiezaal meest aangevraagde archieven.

Voor de provinciale archieven zijn in 2016 4 verzoeken ontvangen tot raadpleging van beperkt-openbare archiefbescheiden. Het betrof in alle gevallen onderzoeken in verband met de Tweede Wereldoorlog: naar burgemeesters in oorlogstijd, naar het leven in de grensstreek tussen 1914 en 1964 en naar mogelijke locaties van bominslagen.

Beschikbaarstelling en publieksbereik

In de studiezaal van de Groninger Archieven staan een aantal onderdelen van provinciale archieven ter raadpleging in zelfbediening: de gedrukte versies van de Verslagen van Gedeputeerde Staten resp. de Provinciale Verslagen van de Toestand 1816-1936, en op microfilm de klappers en indices op de correspondentie van de Gouverneur resp. CdK 1814-1941.

Een aantal bestanddelen van het archief van Gedeputeerde Staten 1814-1942 is digitaal beschikbaar via www.groningerarchieven.nl.

De verslagen van de toestand van alle gemeentes zijn ooit met door het rijk beschikbaar gesteld projectgeld gescand en zijn sinds ruim een jaar ter inzage (per gemeente per jaar en dan als jpeg-bestand). Deze gemeentejaarverslagen worden veel gebruikt voor het onderwijs, zoals voor onderzoeken naar bijvoorbeeld raadsleden en projecten rond industrialisatie en de sociale kwestie.

Twee belangrijke bronbewerkingen op de website betreffen materiaal uit 'provinciale' bestanden. Een veel bezocht onderdeel is de database die is opgebouwd rond de in de archieven van de Commissaris van de Koning resp. provincie aanwezige registers van afgifte van nummerbewijzen voor voertuigen, 1906-1950. De gegevens van alle bijna 50.000 Groninger kentekens zijn ingevoerd. De database wordt nu uitgebreid met gegevens uit andere bronnen en door aanvullingen, waaronder foto's en verhalen, van het publiek. In 2016 zijn voor deze database 6.579 pageviews geteld.

Ook de zogenaamde Schoolmeesterrapporten, verslagen over het dorpsleven in 1828, worden als tekstbestand aangeboden. Deze gebruiken wij ook veelvuldig in educatieve projecten over dorpsontwikkeling.

De verzameling Kaarten en tekeningen Rijksarchief is voor 90% digitaal beschikbaar, via www.groningerarchieven.nl en via www.beeldbankgroningen.nl. Daarvan betreft het merendeel stukken afkomstig van de Provinciale Waterstaat.

De aanwezige registers van landverhuizers zijn raadpleegbaar via www.allegroningers.nl: doorzoekbaar via een database en in te zien als gescande bestanden.

Beheer collectie

De laatste jaren wordt minder archiefmateriaal gerestaureerd. Zeer kwetsbare en beschadigde stukken worden in de regel gedigitaliseerd en via internet aangeboden. De originele stukken worden daarna niet meer ter beschikking gesteld aan het publiek. De sectie Materiële Zorg verpakte en etiketteerde in 2016 de volgende provinciale archieven:

- 2293 Provinciale Jeugdraad, sinds 1969 Provinciale Raad voor Jeugdaangelegenheden (R.A.J.A.), 1956-1983. Omvang: 10,5 m1
- 2282 Gedeputeerde Staten: milieuvergunningen, 1941-1982. Omvang: 4 m1
- 2365 Stichting Provinciaal Overleg- en adviesorgaan voor het Ouderenbeleid in de provincie Groningen (Stichting P.O.O.), 1990-1992. Omvang: 0,3 m1

Verder wordt voortdurend gewerkt aan het oplossen van onnauwkeurigheden in de vindplaatsregistratie. Alle depots worden daarvoor op detail onderzocht.

Contact

In 2016 is er geen regulier overleg gevoerd door de provinciearchivaris met de rijksarchivaris. Wel heeft de provinciearchivaris regelmatig gesproken met de directeur over de toekomstige samenwerking tussen provincie en de Groninger Archieven. Ook de verantwoordelijk gedeputeerde en de voorzitter van de Groninger Archieven zijn bij deze gesprekken betrokken geweest.

ARCHIEFINSPECTIE

De door het bestuur van de Groninger Archieven benoemde gemeentearchivaris oefent toezicht uit op de niet-overgebrachte papieren én digitale archieven van de gemeente Groningen.

De gemeentearchivaris heeft de uitvoering van de inspectietaken opgedragen aan de archiefinspecteur.

De archiefinspecteur neemt samen met de relatiebeheerder van de Groninger Archieven deel aan het maandelijkse Strategisch Informatie Overleg (SIO) met vertegenwoordigers uit de informatie- en archiefgeleding van de gemeente Groningen. Dit SIO is eind 2014 door het college van B&W ingesteld en dient om beleid en besluitvorming over informatiebeheer voor te bereiden.

In 2016 heeft de archiefinspecteur in opdracht van de gemeentearchivaris aan het college van B&W gerapporteerd over de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) betreffende het gemeentelijke informatie- en archiefbeheer over 2015. Het KPI-verslag is gebaseerd op door de gemeente aangeleverde gegevens.

In 2016 heeft de gemeentearchivaris positief geadviseerd over het voorgenomen besluit van het college van B&W tot vervanging van papieren archiefbescheiden door digitale reproducties van de werkprocessen Inkoopfacturen en Schades/Verzekeringen.

Ook in 2016 heeft de gemeentearchivaris het jaarlijkse door de gemeente ingediende voorstel tot vernietiging van daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden beoordeeld en een machtiging tot vernietiging afgegeven.

Daarnaast werden informatie en adviezen verstrekt over onderwerpen als waardering en selectie, vervanging van archiefbescheiden, overbrenging van archieven naar de archiefbewaarplaats, digitaal depot, calamiteitenplan archiefruimten, archivering WMO, grenscorrectie Meerstad, duurzaamheidseisen papier, archiefverordening en beheersregels.

In 2016 heeft de archiefinspecteur de cursussen IT Auditing, Nieuwe selectielijst gemeentes en TMLO/Metadatering gevolgd. Daarnaast heeft de inspecteur verschillende landelijke en regionale bijeenkomsten bijgewoond met het oog op deskundigheidsbevordering, kennisdeling en representatie.

COLLECTIE

Regelmatig worden nieuwe aanwinsten aan onze collectie toegevoegd. Het aanbod wordt getoetst door de Verwerfingscommissie. De commissie bepaalt op basis van een Verwerfingsstatuut welke archieven, documentatie en beeldmateriaal wel of niet worden geaccepteerd.

Verwerving

Archieven en collecties

In 2016 werd de collectie vergroot met 341 strekkende meter. Het gaat om 172 aanwinsten en betreft voornamelijk particuliere archieven.

De collectie particuliere archieven heeft intussen een omvang van circa 2.600 toegangen (bewerkte archieven), is afkomstig uit de hele provincie en vertegenwoordigt een groot aantal thema's: familie, sport, cultuur, middenstand, onderwijs, kerken, industrie, politiek etc. Over het algemeen zijn het kleine archieven of documentverzamelingen met enkele uitschieters tot 70 of 80 meter. De kleine archieven worden veel gebruikt door onderzoekers uit de regio.

De verwervingen waren weer zeer divers in 2016. Een aantal in het oog springende particuliere aanwinsten zijn het archief van de Vereniging voor Hoger Landbouwonderwijs, het archief van de familie Schilthuis, de archieven van de hervormde en gereformeerde gemeentes te Appingedam, het archief van Tennisbond het Noorden, het archief van de familie de Savornin Lohman, het archief van Algemene Groninger Studenten Roeivereniging Gyas en het archief van Wijkvereniging Tuinwijk Groningen.

Van de gemeente Groningen ontvingen we in 2016 akten van de burgerlijke stand, archief van het gemeentelijk Waterbedrijf, archief van de Reinigingsdienst en archief van de gemeentelijke Ombudsman.

De omvangrijkste aanwinsten waren: het archief van de gemeente Ten Boer (103 m1), de hulpkaarten van het kadaster (100 m1), het archief van het Bisdom Groningen (36 m1), archief van de Hanzehogeschool (25 m1), archieven verworven via het Veenkoloniaal Museum (15 m1) en het archief van de gereformeerde kerk (vrijgemaakt) te Helpman (11 m1).

De overige geregistreerde aanwinsten hadden alle een omvang van minder dan 10 strekkende meter. Vaak bestaan de aanwinsten maar uit een enkel stuk of een enkel deel. Voorbeelden hiervan zijn een register met notulen van vergaderingen van de afdeling Groningen van de Vereniging van land- en tuinbouwonderwijzers en een register met notulen van districts- en kernvergaderingen van de district-loge "Houdt hoog ons doel" van de Orde van Jonge Tempeliers.

Beeldmateriaal

In 2016 hebben de Groninger Archieven naast archieven ook weer foto's, dia's, prentbriefkaarten en ander beeldmateriaal ontvangen. Het aanbod was zeer divers met een aantal bijzondere zaken zoals een aantal tekeningen uit 1948 van de gevangenis aan de Hereweg, gemaakt door gedetineerden, een fotoalbum waarin een *carte de visite*-foto van fotograaf Tonnis Post uit Winschoten met zijn vrouw en een ingekleurde foto van Godlinze, gemaakt door W.F. Pastoor.

Het gedigitaliseerde deel van de beeldcollectie is te bekijken op www.beeldbankgroningen.nl waarop circa 21.000 kaarten en prenten en ruim 112.000 foto's en prentbriefkaarten worden gepresenteerd. Deze website is een samenwerking met gemeentes, historische verenigingen, waterschappen en musea.

Bibliotheek

In 2016 werden 763 boeken, 473 tijdschriften, 635 artikelen en 500 digitale documenten toegevoegd aan de bibliotheek.

Een bijzondere aanwinst is een belangrijke aanvulling op de serie *Ostfrieslands Ortssippenbücher*. Deze boeken worden vaak gebruikt door familieonderzoekers. Vooral in de 17e en 18e eeuw waren er diverse familierelaties over en weer van de grens.

Werk aan de collectie

Nieuwe toegangen

In 2016 kwamen 82 toegangen (van zowel overheids- als particuliere archieven) gereed. Ze werden gepubliceerd op www.groningerarchieven.nl. Eind 2016 stonden in totaal 2.570 archieftoegangen online.

In bijlage 4 wordt een overzicht gegeven van de gepubliceerde toegangen.

Materiële zorg

Ieder kwartaal vindt er schoonmaakonderhoud plaats in alle depots. De beheeromgeving wordt voortdurend gecontroleerd op de juiste temperatuur en relatieve vochtigheid. Dit gebeurt 24/7 via het GebouwBeheerSysteem van Siemens. Ieder kwartaal wordt gedurende een maand de luchtzuiverheid in de depots gemeten. Tevens worden ieder kwartaal de filtersecties geïnspecteerd. Op basis van de metingen en de inspecties worden indien nodig de filters vervangen.

In 2016 is het depot op orde gebracht. Er is minutieus onderzoek gedaan naar de plaatsregistratie per depotdeel.

De sectie Materiële Zorg verpakte en etiketteerde in 2016 378 meter archief. Dit betreft zowel het verpakken van nieuwe aanwinsten als het herverpakken van oudere archieven.

Vrijwilligers en collectiebeheer

De meeste vrijwilligers, evenals de medewerkers van Noorderbrug, werken op onze studiezaal. Hun werk is gericht op het digitale aanbod. Ze werken aan de verschillende databases die door de Groninger Archieven via internet worden aangeboden.

Voorbeelden van de werkzaamheden zijn: het omzetten van getypte nadere toegangen in digitale bestanden, het corrigeren van gegevens naar aanleiding van opmerkingen uit het publiek, het invoeren van de index op het bevolkingsregister van de gemeente Groningen, het invoeren van akten van de burgerlijke stand en het invoeren van nadere toegangen die alleen als typoscript aanwezig zijn (onder andere de index op de preferentieoordelen in het archief van de Hoge Justitiekamer en de index op de sententiën van de bouwmeesters van de achttien gilden).

Stand van zaken collectie 31 december 2016

Archieven en collecties

De totale collectie van de Groninger Archieven besloeg op 31 december 2016 een lengte van 30 kilometer en 660 meter. We telden een totaal aantal van 4.500 archiefvormers.

Op internet, via www.archieven.nl en www.groningerarchieven.nl, werd op 31 december een aantal van 2.570 toegangen gepresenteerd.

Beeldmateriaal

De collectie beeld en geluid bestaat uit stilstand beeld, bewegend beeld en geluidsoptnames. Het GAVA (Gronings AudioVisueel Archief) beheert de collecties bewegend beeld (film en video) en geluid.

De collectie beeldmateriaal (foto's, negatieven, dia's, kaarten, prenten, tekeningen en glasplaten) bevatte op 31 december 2016 totaal ruim 1.700.000 beelden. Het grootste deel bestaat uit verzamelingen negatieven, dia's en fotoafdrukken. De kaarten, prenten en tekeningen (totaal circa 19.000 stuks) zijn beschreven en voor 90% gedigitaliseerd. Inmiddels worden ruim 8.000 kaarten gepresenteerd op www.beeldbank groningen.nl.

Bibliotheek

Op 31 december 2016 had de bibliotheek de volgende omvang:

- 22.300 afzonderlijk beschreven artikelen in boeken en tijdschriften
- 25.525 jaargangen en losse nummers van tijdschriften
- 63.639 boeken of boekdelen

PUBLIEK

De publieksactiviteiten kenmerken zich door een grote variatie. Zowel qua soort activiteit als thema. Er wordt daarbij zo veel mogelijk ingehaakt op actuele onderwerpen. Met de activiteiten, zoals lezingen, workshops, cursussen, presentaties, tentoonstellingen en educatieve programma's, worden de collectie van de Groninger Archieven en de geschiedenis van Groningen onder de aandacht gebracht. Het heeft daarbij altijd onze voorkeur om samen te werken met andere partijen.

In 2016 kwamen bijna 6.200 bezoekers voor de verschillende activiteiten naar de Groninger Archieven. De hoogtepunten waren de Dag van de Groninger Geschiedenis met circa 3.000 bezoekers en de Dag van de Grunneger Toal met 1.250 bezoekers. De lezingen trokken 1.465 belangstellenden en de overige presentaties 300.

Bijna 1.700 leerlingen van het basis-, middelbaar, hoger en wetenschappelijk onderwijs kwamen in 2016 naar de Groninger Archieven. In de provincie werden voor 400 leerlingen activiteiten georganiseerd.

De uitgangspunten voor de publieksactiviteiten 2016 waren dezelfde als in 2015:

- uitgaan van publieksvraag: voortzetting en uitbouw succesvolle activiteiten
- ondersteuning gebruikers – vooral digitaal
- opbouw van aanbod van gestandaardiseerde onderwijsprojecten, waarin onze collectie gebruikt wordt
- grotere naamsbekendheid: aandacht vragen voor het werk van archiefdiensten en voor de breedte van de collecties

Er werd in 2016 vooral gewerkt aan het eerste en derde aandachtspunt.

Veel energie is ook gestoken in de voorbereiding van een nieuwe opzet voor de website www.groningerarchieven.nl, nog meer gericht op zoeken en natuurlijk vooral: vinden. Het in 2015 opgestelde beleidsplan voor de periode 2017-2020 maakt publieksprojecten gezichtsbepalend. De voorbereidingen daarvoor startten het afgelopen jaar.

Digitaal en papier: het onderzoek en de archieven

Het gebruik van fysiek en het gebruik van digitaal archiefmateriaal zijn niet meer te scheiden. Mensen verzamelen en delen verschillende soorten informatie in allerlei vormen. Aan archiefmedewerkers de taak om duidelijkheid en overzicht te bieden. Als er meerdere mogelijkheden zijn kiezen onderzoekers die vorm van raadpleging, die hun het best bevalt of voor hun vorm van onderzoek het handigst is.

Mensen komen naar de Groninger Archieven voor inzage van niet-digitaal beschikbare stukken, maar ook om anderen met dezelfde belangstelling te ontmoeten of om advies te vragen.

In 2016 is gebruik van de collectie nog meer gestimuleerd door de doorvoering van het zogenaamde open data beleid. Helaas vervalt daarmee ook de plicht tot verwijzing naar de herkomst van informatie en afbeeldingen, waardoor de zichtbaarheid van de Groninger Archieven niet altijd gelijk oploopt met het benutten. Gelukkig willen veel gebruikers nog wel een bronvermelding opnemen.

De eind 2014 verschenen derde editie van de onderzoeksgids van de Groninger Archieven bleef populair en halverwege dit jaar was de voorraad op. Een nieuwe editie was aan het eind van 2016 tekstueel gereed.

Dit jaar werd het aanbod van cursussen en workshops gecontinueerd. Een cursus rond het lezen van oude handschriften wordt in de regio niet meer gegeven en dit najaar was

deze cursus dan ook onmiddellijk volgeboekt. De cursus richt zich voornamelijk op mensen die thuis via de website onderzoek doen en vastlopen, omdat ze het (oudere) handschrift zelfstandig niet kunnen lezen.

De vrijwilligers die meewerken aan de digitale ontsluiting van de zogenaamde Sonttolregisters (registratie van de schepen die door de Sont voeren waaronder ongeveer een derde Groninger schepen) kwamen wekelijks bij elkaar. De organisatoren van het project verwachten dat de gegevens van alle registers in 2019 digitaal beschikbaar zullen zijn.

De belangstelling voor gebouwen, eigen (woon)omgeving en landschap groeit. In de studiezaal komen veel mensen, vaak om zakelijke redenen, voor de inzage van bouwdoSSIers. Daarnaast zijn velen geïnteresseerd in verhalen over vooral hun eigen huis. Speciaal voor hen werden 8 workshops pandenonderzoek georganiseerd. Voor deze workshops gericht op panden in het gebied van de huidige gemeente Groningen, geven mensen bij aanmelding een adres op van een gebouw. De workshop bestaat uit een inleiding over een aantal beschikbare bronnen, het raadplegen van het klaargelegde dossier in de studiezaal, gevolgd door verder onderzoek, onder begeleiding, naar de geschiedenis (verbouw, bewoning, bezit) van het gekozen pand.

De belangstelling van de deelnemers gaat vooral uit naar de veranderingen in het gebouw zelf en naar de bewoningsgeschiedenis. In totaal werd deze workshop 8 keer verzorgd met steeds het maximale aantal van 16 deelnemers per workshop. Zij reageerden op berichten op de website of in de sociale media. Verdere promotie was niet nodig. Deelnemers waren dus vooral mensen die weten van de Groninger Archieven, maar in meerderheid nog niet de weg naar de studiezaal hadden gevonden en er geen voorstelling van bleken te hebben, wat er mogelijk is.

Wat ons als archiefinstelling uniek maakt in de erfgoedwereld, is dat mensen met onze collectie hun eigen verhaal kunnen samenstellen, wat toch heel anders is dan een aangeboden verhaal bekijken. En het is nog leuker, als de zoektocht herkenning oproept of antwoord geeft op een vraag.

Onze collectie bekijken en gebruiken

Het afgelopen jaar werd voor verschillende onderzoeken gebruik gemaakt van de collectie. Een stagiaire, afkomstig van de studierichting Nederlands, maakte een inventarisatie van gelegenheidsgedichten in particuliere archieven, vooral gedichten over gebeurtenissen in het persoonlijk leven als huwelijken en overlijdens. Deze gedichten speelden een grote rol in het onderhouden van netwerken en bevatten ook informatie over de historische context.

Een project dat veel aandacht trok, was de inventarisatie van sporen van het slavernijverleden in onze provincie in samenwerking met de afdeling Geschiedenis van de RuG, als onderdeel van het landelijke project *Mapping Slavery*. Groningen is geen Middelburg en de sporen waren minder talrijk, maar het onderzoek maakte wel duidelijk dat de Groninger Kamer van de West-Indische Compagnie, waarvan geen archief bewaard is gebleven, wel een eigen netwerk creëerde. Bovendien bleek dit onderwerp veel discussie op te roepen. In 2015 en 2016 werkten drie stagiaires aan onderzoek naar bezitters van aandelen in de WIC en in plantages, de banden met bewoners van Groninger borgen en naar voorstanders van afschaffing. In april werd een drukbezochte middag met presentaties en stadswandelingen over dit onderwerp georganiseerd.

De twee jaarlijkse open dagen, *de Dag van de Grunneger Toal* en *de Dag van de Groninger Geschiedenis* bieden steeds weer kansen om mensen te wijzen op de mogelijkheden van de collectie.

Op *de Dag van de Groninger Geschiedenis* waren er depotrondleidingen met aandacht voor verhalen over bijzondere stukken. Aansluitend bij het thema *Grenzen* presenteerden de Groninger Archieven in samenwerking met het Groninger Museum en met gemeentes

en waterschappen in de provincie stukken en voorwerpen rond de geschiedenis van grenzen en herindeling: oude kaarten, stukken over eerdere herindelingen (verrassend dunne dossiers, voor ons hedendaags begrip) en materialen met verdwenen wapens en logo's, van briefpapier en pr-materiaal tot en met kopjes en glazen.

In het programmaonderdeel 'Archiefdetectives' stond ook onderzoek naar grenzen centraal: kadastergrenzen, eigendomsgrenzen, als ook een conflict tussen gemeentes over de plicht tot ondersteuning van armen, gepresenteerd door archiefmedewerkers van die gemeentes. In al deze verhalen werd aan de sprekers gevraagd om vooral te vertellen over hun archiefervaringen.

Ook volgeboekt waren de stadswandelingen, dit jaar over de geschiedenis van de Westerhavenbuurt, joods leven en het academisch verleden. Tijdens deze rondleidingen werd op bepaalde plekken de historische toelichting gecombineerd met het laten zien van reproducties van relevante stukken uit de collectie.

In het kader van de Dag werd nauw samengewerkt met de RuG en de studievereniging Ubbo Emmius. Een stagiair van de studierichting Geschiedenis verzorgde de publiciteit bij de RuG en organiseerde twee stadswandelingen. Verder was de vereniging betrokken bij een nieuw onderdeel: de wedstrijd rond de Scriptieprijs Groninger Geschiedenis.

De wedstrijd is een initiatief van de Groninger Archieven en het Huis van de Groninger Cultuur. Zij willen hiermee een platform bieden aan jonge onderzoekers en hun onderzoeksresultaten. De andere doelstelling is het stimuleren van onderzoek naar de Groninger geschiedenis met gebruikmaking van archiefbronnen.

Een jury met ervaring op het gebied van publicaties beoordeelde de inzendingen. De vier genomineerden presenteerden hun onderzoek tijdens de Dag, waarna de aanwezigen hun stem konden uitbrengen. Zowel de juryprijs als de publieksprijs ging naar dezelfde scriptie: het verhaal van Björn Quanjer over de fiets in Groningen, waarin de schrijver keek naar verkoop, gebruik, verkeerspolitiek en de rol van de ANWB. Hij constateerde dat Groningen rond 1900 al een echte fietsstad was.

De lezingenavonden trokken veel publiek en maakten eens te meer duidelijk, dat geschiedenis van landschap en gebouwen in het middelpunt van de belangstelling staat. Gezien vanuit het aantal bezoekers waren de avonden over de verdwenen kloosters, de vroegere waterpoorten van de stad, de Drentse Aa, Middag-Humsterland en Westerwolde en over de Punt van Reide toppers.

Originele en digitale stukken - voor het onderwijs

Basisonderwijs

Voor het basisonderwijs werd de medewerking aan het meerjarige gemeentelijke erfgoedtraject gecontinueerd. Scholen voerden het project *Groeten van Klaasje* uit. Het gaat om scholen in de gemeentes Bellingwedde, Grootegast, Leek en Marum. Het is een project voor groepen jongere kinderen rond oude foto's van de eigen omgeving van de school. In alle gevallen zorgden de Groninger Archieven voor een goede selectie van afbeeldingen uit de collectie.

In verschillende gemeentes werden, in overleg met de gemeentes, nieuwe projecten opgezet. Zo is bijvoorbeeld voor het erfgoedtraject in de gemeente Oldambt op verzoek van de gemeente en de Stichting Erfgoedpartners een lespakket gemaakt over sociale strijd en de rol van het communisme in de voormalige gemeentes Beerta en Finsterwolde. Het pakket richt zich op vier momenten: 1892, 1929, de Tweede Wereldoorlog gecombineerd met de rode hulp in het interbellum en ten slotte de periode van de Koude Oorlog. Dit is een keuzeproject voor groepen 7 en 8 in die gebieden.

Met steun van CultuurEducatie met Kwaliteit en Erfgoedpartners realiseerden de Groninger Archieven een al langer gekoesterde wens: een onderwijsprogramma rond het

onderwerp middeleeuwse stad Groningen. Dit is opgezet in samenwerking met het Noordelijk Scheepvaartmuseum en de Der Aa-kerk. De uitvoering vindt plaats in hun gebouwen, die uit de middeleeuwen stammen. Het programma is opgebouwd rond de kinderen van de familie Canter, die aan het eind van de 15e eeuw woonden in één van de panden, waarin het museum nu is gevestigd.

Het programma is bedoeld voor de groepen 5 en 6 van het basisonderwijs en besteedt aandacht aan: het stadsbestuur, ambachten, handel en scheepvaart, religie, het dagelijks leven en ook kinderspelletjes. Na afloop van dit programma, dat een dagdeel in beslag neemt, ontvangt de school een diploma met het lakzegel van de familie Canter als bewijs van deelname en werkboekjes ter herinnering en verwerking.

De pilot is in juni uitgevoerd met een klas van de Heerdstee, die de aanvraag ondersteunde. In de loop van het jaar is dit aanbod opgenomen in het project *Culturele Mobiliteit*, dat scholen in de provincie Groningen in staat stelt met bussen van het Busmuseum naar projecten te reizen. Wij ontvingen toen meerdere scholen uit de provincie. Zo is *De middeleeuwen komen tot leven in Groningen Stad* in 2016 uitgevoerd met 112 kinderen.

Voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs in stad en provincie organiseerden de Groninger Archieven samen met het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen en met medewerking van de opleiding klasse-assistent van het ROC Menso Alting het jaarlijkse project over Tweede Wereldoorlog en bevrijding in de eigen omgeving onder de titel *Tweede Wereldoorlog dichterbij in Groningen*. Dit lesstof vervangende programma van één ochtend omvat een gesprek met een ooggetuige, een kort geschiedoverzicht aan de hand van een compilatie van historische filmbeelden, een stadswandeling langs plekken van herinnering en een presentatie van archiefstukken en voorwerpen. Dit jaar was de belangstelling heel groot: circa 750 leerlingen van 19 scholen konden deelnemen; anderen staan op de wachtlijst.

In 2016 stond Pekela centraal als 'bevrijdingsgemeente', mede naar aanleiding van de herdenking van het communistische verzet. Daar voerden OVCG en Groninger Archieven, met steun van de gemeente en Stichting Vier5Mei/Bevrijdingsfestival, een project uit met een vergelijkbare opzet: *Tweede Wereldoorlog dichterbij in Pekela*, met alle circa 215 leerlingen van de groepen 7 en 8 van de basisscholen. Drie ochtenden in en rond school De Binding met een ooggetuige, die vertelde over de eigen ervaringen in Pekela. Voor de deelnemende leerlingen is ook een lesbrief gemaakt.

De historische wijkwandeling door de eigen omgeving van de school, met gebruikmaking van prints van materiaal uit onze collectie, is weer uitgevoerd met scholen in de wijk Helpman. Verder is een wandeling opgesteld voor scholen in de Grunobuurt.

Middelbaar onderwijs

In de contacten met het middelbaar onderwijs lag de nadruk meer op het uitvoeren en aanpassen van bestaande projecten. Het ging om: het Oosterparkwijkproject tijdens de zogenaamde Burgerschapsdagen van het Alfa-college (middelbaar beroepsonderwijs), het project *Industrialisatie in de provincie Groningen* en het in 2015 ontwikkelde programma rond de Koude Oorlog: *Leven onder dreiging*, bedoeld voor havo en vwo. Ook van het Alfa-college ontvingen de Groninger Archieven dit jaar havo-groepen, die zich verdiepten in de rol van de fabrikantenfamilie Scholten, industrialisatie en sociaaleconomische veranderingen.

Van het Noorderpoortcollege kwamen groepen van verschillende opleidingen langs; voor één groep werden opdrachten rond oude rechtszaken opgezet.

Het bestaande samenwerkingsproject met het Zernike College in Haren richtte zich in 2016 op het in beeld brengen van veranderingen in de wijk Helpman.

Van de Groninger Archieven vragen deze ontvangsten grote inzet, omdat er voor wordt gekozen scholieren met originele stukken te laten werken, voor hen een onderscheidende meerwaarde. Alle ontvangsten van onderwijsgroepen starten met een kort bezoek aan

depots om te ervaren hoe archief wordt bewaard en natuurlijk ook om een paar mooie bijzondere stukken van dichtbij te bekijken.

Hoger onderwijs

Wat betreft het hoger onderwijs is de opgebouwde samenwerking met de RuG rond colleges voortgezet. Daarnaast is de samenwerking verbreed: rond stages en onderzoeksprojecten en voor de Dag van de Groninger Geschiedenis.

Dit jaar kwamen ook studenten van de pabo-afdeling van de Hanzehogeschool langs. Dit gebeurde op initiatief van de pabo-opleiding, die een nieuwe module rond erfgoedonderwijs ontwikkelde. De Groninger Archieven verzorgden de ontvangsten in samenwerking met het OVCG en lieten de deelnemers kennis maken met de collectie, bestaande producten voor het onderwijs en de mogelijkheden die onze websites bieden. Een aantal studenten deed daarna ook in het kader van hun stage op een school een beroep op onze kennis en onze collectie.

ONDERZOEK

Studiezaal

In 2016 werd de studiezaal van de Groninger Archieven 8.499 keer bezocht. Een stijging van 550 ten opzichte van 2015. Door de toename van het digitaal aanbod zou men verwachten dat de behoefte aan het meer tijdrovende 'fysieke' aanbod kleiner zou worden. Maar het bezoekersaantal is redelijk stabiel de laatste jaren zoals uit onderstaand overzicht blijkt.

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
8.337	7.309	8.518	8.540	8.497	7.999	7.948	8.499

Door het gebruik van de websites door een nieuwe groep belangstellenden groeit mogelijk de belangstelling voor de Groninger Archieven en derhalve ook voor de papieren archieven. De vraag naar het papieren materiaal blijft ook bestaan omdat er de laatste jaren minder documenten worden gedigitaliseerd. Alleen landelijk is er een groot digitaliseringsproject van de Rijksoverheid waarbij alle 19e-eeuwse notariële archieven worden gescand. Dat materiaal was echter nog niet beschikbaar in 2016.

Het aantal aangevraagde stukken bedroeg in 2016 25.576, een lichte daling vergeleken met 2015. De stijging vanaf 2013 was een rechtstreeks gevolg van het feit dat de inzage in bouwvergunningen zich verplaatste van het gemeentelijk Loket Bouwen en Wonen naar de Groninger Archieven.

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
16.073	17.421	19.432	20.577	21.770	25.229	27.297	25.576

De meest aangevraagde stukken uit archieven op studiezaal 2016:

Bouwdossiers/bouwvergunningen gemeente Groningen	4.975
Bibliotheek	1.323
Kadaster	1.145
Staten van Stad en Lande, 1594-1789	803
Verzameling kranten	463
Volle Gerecht van Groningen	392
Gemeentebestuur van Groningen, 1816-1916	389
Gouverneur / Commissaris des Konings (Koningin) provincie Groningen	369
Documenten Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen	301
Hoge Justitiekamer en andere gewestelijke rechterlijke instellingen, 1444-1811	294

Tegenover deze toppers staan de verzamelingen die het minst in trek zijn. Uit ongeveer 30% van de toegangen werd in 2016 geen enkel stuk aangevraagd.

De meest geraadpleegde archieven op www.groningerarchieven.nl in 2016:

Bouwvergunningen gemeente Groningen 1863–1996	561.020
Systeemkaarten van verzetsbetrokkenen (OVCG)	176.393
Verzameling kranten (RAG), 1743 - heden	106.028
Verzameling losse stukken Rijksarchief in Groningen, 1433-1992	84.283
Kadaster	52.436
De Ploeg en het naoorlogse modernisme	43.214
Ommelander Archieven, 1558-1862	40.031
Architect Wittop Koning, 1920-1955	39.296
Fotodocumentatie Drents-Groningse Pers, ca. 1940-ca. 2001	36.272
Gedeputeerde Staten van Groningen, 1814-1942	30.500

De archieftoegangen op www.groningerarchieven.nl werden 2.592.129 keer geraadpleegd.

De 'top tien' maakt met 1.169.473 raadplegingen ruim 45% uit van het totaal.

Er waren 3.837.334 pageviews op www.groningerarchieven.nl.

De meeste bezoekers van de Groninger Archieven, zowel fysiek als digitaal, zijn geïnteresseerd in familiegeschiedenis. Zij zoeken vooral in de aktes van de burgerlijke stand. Alle persoonsgerelateerde documenten worden aangeboden op www.allegroningers.nl.

Evenals in voorgaande jaren werden in 2016 de bouwvergunningen en bouwdoSSIERS van de gemeente Groningen het meest aangevraagd in de studiezaal en op www.groningerarchieven.nl. De Groninger Archieven hebben zich daarmee ontwikkeld tot een belangrijke servicebalie voor de burgers van de stad en voeren daarmee een deel van de informatievoorziening van de gemeente uit.

Opvallend is dat elk jaar de collectie van het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen één van de tien meest geraadpleegde collecties is. De belangstelling voor de Tweede Wereldoorlog is groter dan ooit.

Naast de belangrijkste archieven van de provincie en de stad worden ook de kranten nog vaak aangevraagd, ondanks dat een groot deel daarvan doorzoekbaar is op www.delpher.nl.

Bezoekers op internet

Bezoekers en bezoeken				
	2013	2014	2015	2016
<i>www.groningerarchieven.nl</i>				
bezoekers	115.600	119.650	118.750	102.100
bezoeken	198.650	196.700	196.850	177.500
<i>www.allegroningers.nl</i>				
bezoekers	115.000	97.000	102.800	134.931
bezoeken	498.000	430.500	434.850	517.037
<i>www.beeldbankgroningen.nl</i>				
bezoekers	113.400	113.700	117.200	59.399
bezoeken	175.000	174.500	174.650	107.754

De digitale bezoekersaantallen van de Groninger Archieven zijn in 2016 afgenomen. Twee van de drie van onze belangrijkste websites trokken minder bezoekers dan in de jaren 2013 t/m 2015. Misschien is het een algemene trend dat na jaren van explosieve groei de aandacht stagneert of zelfs terug loopt.

De verminderde aandacht voor www.beeldbank.nl is wel heel opvallend. Een deel daarvan is echter te verklaren. Onderzoek wees uit dat de vindbaarheid via Google ingrijpend was veranderd. In de loop van het jaar kon de positie van de website worden hersteld.

www.groningerarchieven.nl is toe aan een nieuwe versie. Nog meer gericht op het zoeken en vinden van informatie. In de eerste helft van 2017 zal de website volledig worden vernieuwd.

www.allegroningers.nl blijft goed bezocht. De website werd in 2016 517.037 keer bezocht door 134.931 mensen die informatie zochten over hun familie. Genealogisch onderzoek blijft onverminderd populair. Internet is zonder grenzen en geeft wereldwijd de mogelijkheid om www.allegroningers.nl te bezoeken. 55.832 bezoeken kwamen niet uit Nederland. Vooral vanuit de VS werd gezocht op de site. Maar liefst meer dan 22.000 keer en dan voornamelijk uit de staten Michigan, Utah en Californië. Na de VS werd vooral gezocht vanuit Duitsland (8.300), Canada (4.600), Australië (3.700) en Rusland (2.700). In landen als de VS, Canada en Australië wordt nog veel gezocht door de families van Nederlandse emigranten. Rusland is een vreemde eend in de bijt. Daar werd vooral gezocht in Sint-Petersburg en de Baltische staten.

COMMUNICATIE

Dit verslagjaar werd verder gewerkt aan het uitbouwen van het publieksbereik, mede op basis van het eind 2014 geactualiseerde communicatiebeleid. Het doel is om over het bestaand aanbod (collectie en activiteiten) beter en consequenter te communiceren. Het kernteam voor de communicatie coördineerde alles en zorgde voor afstemming van de berichtgeving langs de verschillende kanalen.

De Groninger Archieven maken gebruik van een zo volledig mogelijke mediamix. De sociale media, vooral Twitter en Facebook, hebben hierin sterk de overhand gekregen. Belangstellenden zoeken eerst informatie op internet en de sociale media. Daar wordt niet alleen informatie gedeeld, maar kan ook worden gereageerd. De informatie is direct en actueel. Vanuit de sociale media wordt doorverwezen naar de websites en naar de klassieke media en publicaties.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Overige functies van de bestuursleden in 2016

J.R. Honkoop:

- Lid gemeenteraad Groningen (betaald)
- Analist Gasterra (betaald)

D. Mulder:

- Directeur van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork (betaald)
- Lid bestuur Scholten- en Kammingafonds (onbetaald)
- Voorzitter Vrienden van De Amer (onbetaald)
- Voorzitter Stuurgroep Oktobermaand-Kindermaand Drenthe (onbetaald)
- Adviseur Potocari Memorial and Cemetery (BH) (onbetaald)

P.E.J. den Oudsten:

- Burgemeester gemeente Groningen (betaald)
- Voorzitter Raad van Toezicht Hogeschool Windesheim (betaald)

P.S. de Rook:

- Wethouder gemeente Groningen (betaald)

J.A.J. Stam:

- Lid raad van toezicht Waddengroep (onbetaald)
- Lid bestuur Stichting Verdronken Geschiedenis (onbetaald)
- Voorzitter NLD energie (onbetaald)
- Voorzitter bewonersvereniging Ebbingehofje (onbetaald)

Bijlage 2

Overzicht medewerkers

In 2016 waren 112 mensen werkzaam voor de Groninger Archieven waarvan 33 op vrijwillige basis, 8 op detacheringbasis, 20 van de Stichting Noorderbrug, 4 op uitzendbasis, 5 stagiairs en 42 in dienst van de Groninger Archieven.

De formatie van de Groninger Archieven (vaste en tijdelijke medewerkers) was 34 fte op 31 december 2016.

Naam	Functie
Achterhof, J.	systeembeheerder
Beuse, A.	hoofd studiezaal/gemeentearchivaris
Boekema, T.T.	mdw advies & beheer
Booi, J.	mdw advies & beheer
Bos-Verschragen, P.R.N.F.	mdw publieksontvangst
Bul, H.	mdw digitalisering
Burema, A.	mdw publieksontvangst
Duursma, R.	collectiebeheerder
Everts, H.	mdw digitalisering
Fraiquin, J.H.	mdw digitalisering
Giezen, A.	mdw publieksontvangst
Hermse, M.	mdw nieuwe media beeld & geluid/ publieksadviseur
Hesseling, J.	mdw advies & beheer
Hogardi, C.L.	mdw advies & beheer
Hopovac, E.	mdw advies & beheer
Hoogstins, J.J.	collectiebeheerder/applicatiebeheerder
Jager, H.	mdw advies & beheer
Jongh, F. de	publieksadviseur
Jonge, E. de	directeur/hoofd collectiebeheer
Jonge, M.E. de	collectiebeheerder
Kampen, B.	mdw digitalisering
Kampen, H.	grafische vormgeving DTP/behoudsmedewerker
Kampen, S.	behoudsmedewerker
Keulen, J. van	hoofd publieksactiviteiten/rijksarchivaris
Kloosterhof, M.S.	mdw advies & beheer
Koning, D.C.	hoofd bedrijfsvoering
Koops, A.	systeembeheerder/webmaster
Korma, A.	mdw administratieve ondersteuning
Krol, Y.	coördinator facilitaire zaken
Lameijer, B.	mdw digitalisering
Loer-Iwema, I.F.	mdw personeel & financiën
Meer, H. van der	collectiebeheerder/inspectie & relatiebeheer
Muskitta, N.	mdw advies en beheer/mdw digitalisering
Nap, R.T.	mdw publieksontvangst
Nijboer, J.I.	mdw advies & beheer
Perton, H.A.	mdw onderzoek & redactie
Plas, G.H.J.	mdw verfilming & digitalisering
Punte, A.A.V.	bibliothecaris
Renders, C.P.J.C.	collectiebeheerder/inspectie
Riem, P.H.	publieksadviseur
Roller, D. de	mdw advies & beheer
Romijn, H.	adjunct-directeur/hoofd nieuwe media beeld & geluid
Rozema-Woldhuis, H.A.	mdw secretariaat

Rutten, M.	mdw publieksontvangst
Steggstra, R.	mdw digitalisering/mdw bibliotheek
Tromp, C.	collectiebeheerder
Uni, R.	mdw administratieve ondersteuning
Velema, B.A.C.	collectiebeheerder
Vieira Rocha, J.	mdw digitalisering
Vintges, M.L.Q.	mdw advies & beheer
Visch-Camphuis, M.J.	collectiebeheerder
Voorn, F.C. van	mdw advies & beheer
Vos, S.R.	publieksadviseur
Wind, C.C.	mdw publieksontvangst

Stichting Noorderbrug

A. Bakker, C. Bakker, O. Drenth, J. Ferwerda, K. Hartmans, A. ten Have, I. Keizer, G. Khechatoorian, S. Koeneman, M. Kremer, L. Lodder, R. Netten, Y. Rivero, K. Schuurman, L. Stiksma, S. Werkman, M. Wolters
 Begeleiders: R. van Dalen, P. de Roo, L. van Welie

Vrijwilligers www.allegroningers.nl

W. Baron, M.A. Elsinga, J.E.J. Franken, K. Niemeijer, H.J. Timmer, T.K.J. Wagenaar

Vrijwilligers collectiebeheer

W. Adriaanse, W.D. Bennik, E. Bijzitter, K. Bollegraaf, P.R.H. Boonstra, F.A.E. Broekema, J.A.A. Brons, A.E. Buurma, M. Elzer, M. Harmanni, R.M. van Heuvelen, B. Idema, H.A. Kerkhof, Z.R.W.M. von Martels, K. van der Meulen, J. van der Molen, R. Mulder, M.L. Nijkamp, A. Scholten, E. Schut, J.M. van der Velde, M.E.W. de Vries, J.B.M. Wind

Vrijwilligers bibliotheek

H.L. van den Broek, M.J. Heidema, J.A.P. Waterborg

Stadshistoricus: J.F.J. van den Broek

Stagiairs (werkervaringsplaats i.h.k.v. Wet werk en bijstand)

P. Bruin, J. de Wolff

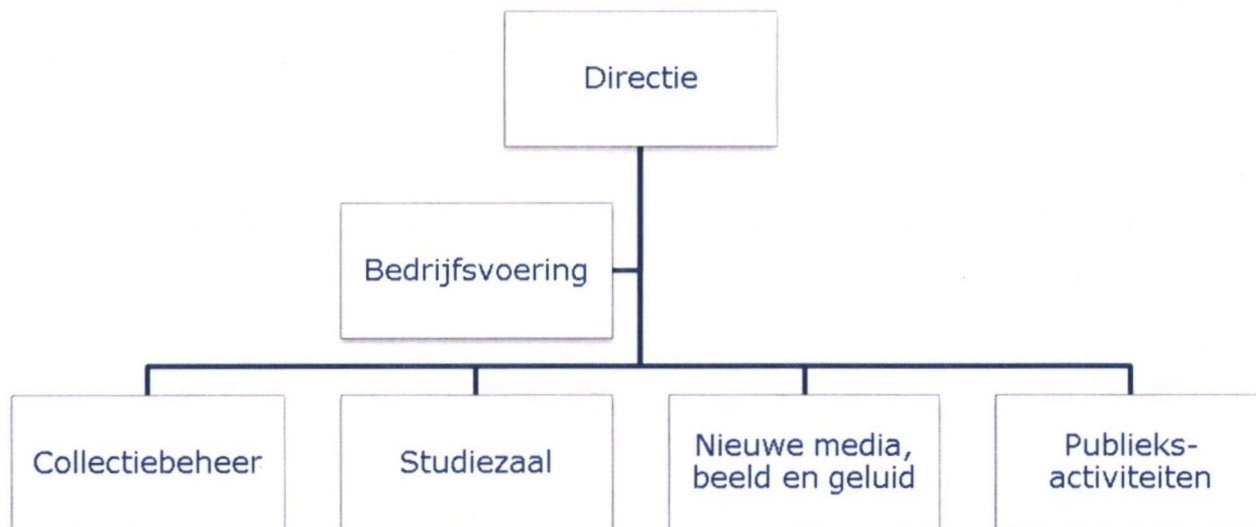
Stagiairs Rijksuniversiteit Groningen

J. de Jong Pen, L. Kamping, A. van Lieshout

Op 20 mei 2016 is medewerker H. Kampen overleden.

Bijlage 3

Organigram RHC Groninger Archieven 2016

Bijlage 4

Nieuwe toegangen 2016

- Kerspel Garmerwolde, 1841-1950 (herzien)
- Hervormde gemeente Meedhuizen, 1649-1969 (herzien)
- Hervormde gemeente Winsum c.a., 1653-1969 (herzien)
- Hervormde gemeente Zeerijp, 1638-1989 (herzien)
- Hervormde gemeente Zuidhorn, 1646-2010 (herzien)
- Coenraad van Valkenburg, 1813-1831 (herzien)
- Rijks Hogere Burgerschool te Warffum, 1868-1968 (herzien)
- Groninger Historisch Dispuut "Ubbo Emmius", (aanvulling; foto's 1992-2002)
- E.J. Smit & Zoon Scheepswerven NV, 1872-1987 (herzien)
- Families Loots en Beukema uit de Westpolder, 1705-1954 (herzien)
- Hervormde gemeente Krewerd, 1779-1994 (herzien)
- Schoolartsendienst voor de provincie Groningen, 1927-1971 (herzien)
- Houthandel firma D. van Houten, 1831-1950 (herzien)
- Graanhandel Helder en Hesselink en de families Helder en Hesselink, 1675-1966 (herzien)
- Vereniging van Dienstboden, 1847-1950 (herzien)
- Gemeente Noorddijk, 1811-1939 (herzien)
- Gemeente Noorddijk, 1940-1968 (herzien)
- Culturele Raad voor de gemeente Groningen, 1949-1981 (herzien)
- Dames Gymnastiek Vereniging Brunhilde, 1925-1971 (herzien)
- Afdeling Groningen van de Bond van Orde door Hervorming, 1893-1989 (herzien)
- Gemeente Hoogkerk, 1811-1968 (herzien)
- Algemeen Diakengezelschap en gelieerde instellingen, 1828-1990 (bewerking)
- Provinciale Keuringsdienst van Waren, 1917-1985 (herzien)
- Verzameling documenten van het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG), 1935-2001 (herzien)
- Gedeputeerde Staten: milieuvergunningen, 1941-1982
- Provinciale Jeugdraad, sinds 1969 Provinciale Raad voor Jeugdaangelegenheden (R.A.J.A.), 1956-1983
- Stichting Provinciaal Overleg- en adviesorgaan voor het Ouderenbeleid in de Provincie Groningen (Stichting P.O.O.), 1990-1992
- Stichting Welzijn Ouderen Groningen, 1986-1994
- Stichting Stedelijk Bewonersplatform Groningen, 1989-1994
- Afdeling Groningen van de Nederlandse Vereniging van Ex-politieke Gevangenen (Expogé), 1945-2001
- Rijkswaterstaat Directie Groningen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 1981-1993
- Verzameling fragmentarchieven (aanvullingen)
- Waterschap De Westpolder, 1873-1990
- Waterschap De Verbetering, 1872-1978
- Jan Kornelis de Cock Stichting, 1935-2010
- Stichting Integraal Water Informatie Systeem-Beheer (Intwis-Beheer), 1999-2007
- Waterschap De Derde Bellingeweersterweg, 1930-1995
- Scheepswerf Gebroeders Niestern te Delfzijl, sinds 1912 NV Scheepsbouw Maatschappij Farmsum, 1902-1982
- Bart FM Droog, 1981-2009
- Volksuniversiteit Groningen, 1914-2015
- Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, Ring Groningen en voorgangers, 1910-2012
- Familie van Wijchgel, 1661-2000
- Stukken uit de nalatenschap van C.W. Coolsma, 1898-1955

- Waterschap Menneweersterweg, 1932-1988
- Waterschap Munsterweg en Netlaan, 1925-1983
- Vrouwen Advies Commissie Leek, 1965-2010
- Waterschap de Noorderweg, 1930-1959
- Waterschap Oude Dijk, 1913-1992
- Waterschap De Paddepoel, 1906-1995
- Waterschap Pebosch, 1928-1945
- Waterschap De Roode weg langs de Oude AE, 1929-1964
- Waterschap Schilligehamsterweg, 1920-1995
- Waterschap Toppinga's weg, 1915-1985
- Waterschap De Toptil, 1932-1999
- Waterschap De Vennen Grintweg, 1923-1966
- Waterschap Verbindingsweg Twee Provinciën, 1926-1961
- Jan Samuel Niehoff, 1961-2007
- Waterschap Verharde wegen Eenrum-Lutke Saaxum-Saaxumhuizen, 1926-1973
- Waterschap Verharde weg Kaakhorn-Provinciale opweg Den Andel, 1927-1952
- Waterschap De Vier Wegen, 1919-1962
- Hervormde Evangelisatievereniging Uw Koninkrijk Kome te Veelerveen, 1917-2007
- Familie van Lessen, 1849-1949
- Waterschap Vliedorpsterweg, 1938-1971
- Waterschap Voslaan, 1921-1995
- Theo Westen, 1927-1990
- Waterschap Wiersumsweg, 1921-1964
- Waterschap Winsummerweg, 1915
- Waterschap De Zwarte Weg, 1931-1977
- Onderhoudsplichtigen van de Kloosterweg te Warffum, 1912-1970
- Onderhoudsplichtigen van een gedeelte van de Lageweg te Thesinge, 1869-1989
- Onderhoudsplichtigen van de Sintelweg vanaf Allersmatil tot het Schippershuis van de Noordpolderhoofdweg in de gemeente Baflo, 1919-1966
- Onderhoudsplichtigen van de Zeeburgsweg en de Zeeburgstil, 1926-1988
- Vereniging De Grootegastertochtweg, 1932-1962
- (Stichting) Vereniging voor Hoger Landbouw Onderwijs Groningen, 1906-2008
- R.J. Clevering, 1719-2013
- Zwartsenberg Mode BV, 1917-2008
- Familie Schutterstichting, 1964-1989
- Samenwerkingsverband Muziekorganisaties Groningen (SAMO), 1985-2013
- Herenkledingzaak L. de Vries Hzn., 1911-2012
- Afdeling Groningen van de Koninklijke Nederlandse Federatie van Muziekverenigingen, 1972-2005
- Families Scholtens en Feddema te Kloosterburen, 1974-1972
- Anti-Revolutionaire Kiesverenigingen te Pieterburen en Westernieland, 1947-1961

Bijlage 5

Publiek in cijfers

	2013	2014	2015	2016
<i>Studiezaal</i>				
Bezoekers	8.497	7.999	7.948	8.499
Aantal aangevraagde stukken	21.770	25.229	27.297	25.576
<i>Totaal aantal bezoekers aan activiteiten</i>				
Algemeen	5.400	5.800	6.500	6.200
Onderwijs	1.650	1.800	1.450	2.100
<i>www.groningerarchieven.nl</i>				
Bezoekers	115.600	119.650	118.750	102.100
Bezoeken	198.650	196.700	196.850	177.500
<i>www.allegroningers.nl</i>				
Bezoekers	115.000	97.000	102.800	134.931
Bezoeken	498.000	430.500	434.850	517.037
<i>www.beeldbankgroningen.nl</i>				
Bezoekers	113.400	113.700	117.200	59.399
Bezoeken	175.000	174.500	174.650	107.754

Activiteiten – algemeen

6.200 bezoekers aan ons gebouw voor lezingen, open dagen, ontvangsten, presentaties, etc. waaronder:

- Dag van de Grunneger Toal – ca. 1.250 bezoekers
- Dag van de Groninger Geschiedenis – ca. 3.000 bezoekers
- Lezingen - 1.465 bezoekers
- Presentaties en ontvangsten – 335 bezoekers
- Cursussen en workshops – ca. 150 deelnemers

Educatie - onderwijs

1.450 deelnemers aan educatieve activiteiten in ons gebouw (basis-, middelbaar, hoger en wetenschappelijk onderwijs), waaronder:

- Basisonderwijs: Project *Tweede Wereldoorlog dichterbij in Groningen* - 750 leerlingen
- Middelbaar onderwijs – 580 leerlingen
- RuG onderzoekscolleges Geschiedenis en Kunstgeschiedenis – 360 studenten

Educatie – onderwijs (elders)

- Gastcolleges RuG – 39 studenten
- Project *Tweede Wereldoorlog dichterbij in Delfzijl* – 215 leerlingen
- Project *Middeleeuwse stad* – 112 leerlingen
- Historische wandelingen in de omgeving van de eigen school – 50 leerlingen

Publicaties

- 4 afleveringen *Lutje FEITH*
- 4 afleveringen tijdschrift *Stad & Lande*
- Magazine *Dag van de Groninger Geschiedenis 2016*

- *We Want More! Popcultuur in Groningen*. Peter van der Heide e.a. Publicatie ter gelegenheid van 10 jaar www.poparchiefgroningen.nl
- *Historisch Jaarboek Groningen 2016*

Sociale media

Digitale nieuwsbrief over nieuws en activiteiten – 22x verzonden

	2013	2014	2015	2016	
Digitale nieuwsbrief	1.054	1.343	1.186	1.460	<i>abonnees</i>
Facebook	618	1.045	1.786	2.776	<i>likes</i>
Twitter	1.273	1.650	1.966	2.223	<i>followers</i>
Linkedin	-	180	249	299	<i>followers</i>
Instagram	-	-	115	225	<i>followers</i>

Overige cijfers

Lezingen	14
Presentaties en ontvangsten	9
Gastcolleges	2
Workshops en cursussen	10
Historische wandelingen met schoolgroepen	2
Tentoonstellingen in de hal	6

Bijlage 6

Facilitering andere instellingen

In 2016 hebben de volgende organisaties gebruik gemaakt van de faciliteiten van de Groninger Archieven:

- Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen – partner in het gebouw
- Stichting GAVA – partner in het gebouw
- Stichting Huis van de Groninger Cultuur – partner in het gebouw
- Stichting Groninger Historische Publicaties – partner in het gebouw
- Vereniging Stad en Lande – partner in het gebouw
- Nederlandse Genealogische Vereniging, afd. Groningen – ledenvergadering, bestuursvergaderingen, lezingen
- Stichting Monument en materiaal - lezingen

Bijlage 7

Overzicht van presentaties, ontvangsten, tentoonstellingen en onderwijsactiviteiten

Presentaties en ontvangsten

Algemeen publiek: lezingen in ons gebouw

10 februari

Vier sprekers met een nieuwe kijk op verdwenen kloosters. Eerste avond van de serie Sporen in het landschap. I.s.m. Stad & Lande en de Nederlandse Genealogische Vereniging afd. Groningen, 200 bezoekers

2 maart

Theo Spek over de landschapsbiografie van de Drentsche Aa. I.s.m. Monument & Materiaal, 170 bezoekers

10 maart

Diverse sprekers over de Punt van Reide. Tweede avond van de serie Sporen in het landschap. I.s.m. Stad & Lande, de Stichting Verdrongen Geschiedenis en NGV afd. Groningen, 160 bezoekers

6 april

Erik Meijles over Middag-Humsterland en Geert Volders over Westerwolde en de invloed van de kanalisatie. Derde avond van de serie Sporen in het landschap. I.s.m. Stad & Lande en NGV afd. Groningen, 140 bezoekers

13 april

Liefke Knol over het maken van verzetsdocumentaires. I.s.m. Stad & Lande, 40 bezoekers

20 april

R. Wassens en Th. Sleyfer over molens en/in het landschap. Vierde avond van de serie Sporen in het landschap. I.s.m. Stad & Lande en NGV afd. Groningen, 50 bezoekers

11 mei

Bert Tuin over de Waterpoorten van Groningen. I.s.m. Monument & Materiaal, 130 bezoekers

28 september

Beno Hofman over het 1000-woningenplan. I.s.m. Stad & Lande en NGV afd. Groningen, 75 bezoekers

19 oktober

Avond in het kader van het project Verhalen van de Eems-Dollard over de geschiedenis van Rottumeroog en Rottumerplaat, m.m.v. verschillende sprekers. I.s.m. Stad & Lande, Verdrongen Geschiedenis en NGV afd. Groningen, 90 bezoekers

2 november

Lezing door Henk Werk over de kermis in Groningen. I.s.m. Stad & Lande en NGV afd. Groningen, 55 bezoekers

12 november

Middag in het kader van het project Verhalen van de Eems-Dollard, met korte lezingen, interviews en meer. I.s.m. Stad & Lande, Verdrongen Geschiedenis en NGV afd. Groningen, 45 bezoekers

16 november

Kees van der Ploeg over de vraag: hoe uniek zijn de Groninger Kerken? I.s.m. Monument & Materiaal, 140 bezoekers

7 december

Imke Gerritsen over culinaire geschiedenis van Groningen. I.s.m. Stad & Lande en NGV afd. Groningen, 80 bezoekers

10 december

Antonia Veldhuis over familieonderzoek en historisch onderzoek via internet. I.s.m. Stad & Lande en NGV afd. Groningen, 90 bezoekers

Algemeen publiek: ontvangsten en presentaties in ons gebouw

18 januari

Bestuur en oud-leden van studentenvereniging Vindicat. Ontvangst met rondleiding, 18 deelnemers

3 maart

Inner Wheel Groningen-Zuid. Ontvangst met rondleiding, 22 deelnemers

9 april

Mapping Slavery, sporen van slavernijverleden in stad en provincie Groningen. Ontvangst met inleidingen en stadswandelingen, 100 bezoekers

25 april

Maatschappij tot Nut van t Algemeen, departement Appingedam. Ontvangst met rondleiding, 20 deelnemers

20 mei

Historische Vereniging Zuidelijk Westerkwartier. Ontvangst met presentatie over familieonderzoek, 18 deelnemers

3 juni

Noordelijke Netwerkdag Netwerk Oorlogsbronnen. Symposium over Archeologie en (Tweede Wereld)oorlog: Moderne Conflictarcheologie. I.s.m. OVCG en het NIOD, 80 deelnemers

23 augustus

Medewerkers stadsontwikkeling gemeente Groningen. Ontvangst met rondleiding, 10 deelnemers

19 oktober

Stichting Historie Doven Groningen. Ontvangst met rondleiding, 32 deelnemers

9 november

Medewerkers afdeling DIV gemeente Loppersum. Ontvangst met rondleiding, 8 deelnemers

Algemeen publiek: manifestaties in ons gebouw

19 maart

Dag van de Grunneger Toal. I.s.m. Huis van de Groninger Cultuur en andere taalorganisaties, 1200 bezoekers

8 oktober

Dag van de Groninger Geschiedenis. I.s.m. vele andere organisaties, 3000 bezoekers

Algemeen publiek: presentaties elders

23 november

Presentatie op de Hanzehogeschool over familieonderzoek

10 december

Symposium Kerstvloed 1717. Presentatie over aanwezige bronnen en publieksproject in 2017

Algemeen publiek: workshops en cursussen in eigen gebouw

Vanaf 13 januari

Project *Sonttolregisters online*, bijeenkomst voor vrijwilligers, totaal op 45 woensdagen, 8 deelnemers

9, 13, 19, 23 februari, 4 maart, 30 november en 10 en 13 december

Workshop Pandenonderzoek, totaal 128 deelnemers

Vanaf 25 oktober

Cursus lezen van oude handschriften (beginners), 6 bijeenkomsten, 16 deelnemers

Tentoonstellingen (in eigen gebouw)

- *De geschiedenis van het klooster Yesse*
- *Groningen 1940-1945*. In het kader van het educatieve project *Tweede Wereldoorlog dichterbij in Groningen*
- *Een beeld van de Grunobuurt*
- *Het 1000 woningenplan in de provincie Groningen*
- *De grenzen van Groningen en de herindeling van gemeentes en waterschappen*
- *We Want More!* Een tentoonstelling naar aanleiding van 10 jaar www.poparchiefgroningen.nl

De tentoonstellingen waren bijna volledig gebaseerd op de eigen collectie en sloten aan bij de lezingenserie, boekpresentaties, manifestaties en nieuwe aanwinsten.

Onderwijsactiviteiten (in eigen gebouw en elders)

Basisonderwijs

23 en 30 maart en 1 en 6 april

Tweede Wereldoorlog dichterbij, project voor groepen 7 en 8 van basisscholen in stad en provincie rond Tweede Wereldoorlog en Bevrijding. I.s.m. OVCG, ROC Menso Alting, 750 leerlingen van 19 basisscholen uit stad en provincie

12, 13 en 14 april

Bevrijdingsfestival/stichting Vier 5 Mei en gemeente Pekela: *Tweede Wereldoorlog dichterbij* voor groepen 7 en 8 van basisscholen in de gemeente Pekela rond Tweede Wereldoorlog en Bevrijding. In Oude Pekela. I.s.m. OVCG, 215 leerlingen van alle 7 basisscholen

27 juni

Joseph Haydnschool Groningen groep 7, historische wandeling door wijk Helpman, 50 leerlingen

29 juni

Pilot onderwijsproject Middeleeuwse Stad met CBS De Heerdstee. I.s.m. Noordelijk Scheepvaartmuseum, Der Aa-kerk en Erfgoedpartners, 26 leerlingen

8 november

Onderwijsproject Middeleeuwse Stad. I.s.m. Noordelijk Scheepvaartmuseum, Der Aa-kerk en Erfgoedpartners, 86 leerlingen

Digitale projecten voor basisonderwijs

Groeten van Klaasje

In het kader van gemeentelijke erfgoedtrajecten voor basisscholen: project voor groepen 3 en 4 rond straatbeeld, met gebruik van historische foto's uit de omgeving van de school – voor scholen in de gemeente Leek, de gemeente Marum, de gemeente Bellingwedde en Grootegast. En voor Jenaplanscholen in Haren en Hoogkerk. I.s.m. CultuurClick

Middelbaar onderwijs

14 en 21 januari

Noorderpoortcollege opl. Juridisch, introductie met rondleiding en opdrachten rond oude rechtszaken, 44 leerlingen

20 januari

Zernikecollege Haren havo4, onderzoek voor project rond Helpman. Daarna presentaties onderzoek op 17 februari en presentatie animaties op 3 juni, 3 groepen, totaal 75 leerlingen

1 februari

Alfacollege Groningen mbo i.h.k.v. Burgerschapsdagen, onderzoek naar ontwikkeling Oosterparkwijk, 25 leerlingen

11 februari

Noorderpoortcollege opl. Administratief, algemene introductie met rondleiding, 2 groepen, totaal 32 leerlingen

11 februari

Leon van Gelderschool, archiefintroductie met rondleiding, 6 leerlingen

9 maart

Onderwijsassistenten ROC Menso Alting, introductie oorlogseducatie. I.s.m. OVCG, 22 leerlingen

14 en 16 maart

Alfacollege Groningen Kluiverboom mbo i.h.k.v. Burgerschapsdagen, onderzoek naar ontwikkeling Oosterparkwijk, 33 leerlingen

22 en 30 maart

Alfacollege Groningen mbo i.h.k.v. Burgerschapsdagen, onderzoek naar ontwikkeling Oosterparkwijk, 47 leerlingen

29 maart

Gomaruscollege Groningen, ontvangst met presentatie en stadswandeling rond Tweede Wereldoorlog, 20 leerlingen

4 april

Augustinuscollege Groningen vwo5, introductie over archieven voor onderzoek naar

industrialisatie. Daarna op vrijdag 8 april: rondleiding en begeleiding bij onderzoek naar industrialisatie, 19 leerlingen

18 april

Diamantcollege voor VSO, rondleiding en onderzoek rond bekende Joodse Groningers, 4 groepen, 40 leerlingen

17, 18 en 20 mei

Zernikecollege, havo3 en vwo3, rondleiding en presentatie Haubois voor project Gouden Eeuw, 4 groepen, 100 leerlingen

10 juni

Kamerlingh Onnes vwo3, rondleiding en krantenonderzoek rond Koude Oorlog, 26 leerlingen

5, 12 en 19 december

Alfacollege Groningen havo – rondleiding en onderzoek in bronnen over W.A. Scholten, J.E. Scholten, industrialisatie en sociaal economische ontwikkelingen, 3 groepen, 90 leerlingen

Hoger en Wetenschappelijk onderwijs

8 februari

RuG Geschiedenis, Masters college Archief- en Internetbronnen, inleiding met toelichting onderzoeksopdracht. Op 8 februari praktische instructies in de studiezaal, op 7 maart voortgangsrapportages en op 9 mei presentatie onderzoeksresultaten, 10 studenten

26 februari

RuG Geschiedenis, Bachelors Economische en Sociale geschiedenis, college Modernisering Platteland - introductie en rondleiding, 22 studenten

15 maart

Seniorenacademie Groningen. Collegereeks Leven in de Middeleeuwen. Ontvangst over middeleeuwse stad, 50 deelnemers

18 april

RuG Kunstgeschiedenis, Minor Landschapsgeschiedenis. Introductie en rondleiding, 12 studenten

19 april

RuG Geschiedenis voor Hogeschool Windesheim: Bachelors Geschiedenis Politieke Cultuur, college Bronnen en Methoden. Inleiding over archieven en introductie onderzoeksopdracht, 7 studenten

29 april

Hanzehogeschool pabo specialisatie Erfgoed, ontvangst met opdrachten. I.s.m. OVCG, 50 studenten

6 september (start)

RuG Kunstgeschiedenis, Master Landschapsgeschiedenis, module Bronnen en Methoden. Archiefonderzoek met opdracht rond boerderijonderzoek, 7 bijeenkomsten, 15 studenten

6 september (start)

RuG Kunstgeschiedenis, Master Landschapsgeschiedenis, module Bronnen en Methoden. Lezen van oude handschriften, 7 bijeenkomsten, 14 studenten

13 september

RuG Geschiedenis, Masters, college Archief- en Internetbronnen: inleiding met toelichting opdracht Daarna: op 19 september praktische instructies in de studiezaal, op 11 oktober voortgangsrapportages en op 6 december en 13 december presentatie onderzoeksresultaten, 14 studenten

5 oktober

RuG Geschiedenis, college Cultuurgeschiedenis, geschiedenis van de psychiatrie. Introductie en bespreking gekozen stukken, 20 studenten

15, 16 en 18 november

RuG Geschiedenis, Bachelors Cultuurgeschiedenis, college Bronnen en Methoden – inleiding, rondleiding en introductie onderzoek naar de culturele biografie van dorpen, 3 groepen, totaal 50 studenten

28 en 30 november

RuG Geschiedenis, Bachelors Economische en Sociale geschiedenis, college Bronnen en Methoden. Introductie en rondleiding, 2 groepen, totaal 40 studenten

29 november en 1 december

RuG Geschiedenis, Bachelors Geschiedenis Politieke Cultuur, college Bronnen en Methoden. Inleiding over archieven en openbaarheid. Daarna: op 1 december en 2 december: praktische instructie in de studiezaal en introductie onderzoeksopdracht, 2 groepen, totaal 39 studenten

6 december

RuG, Geschiedenis en Mediaevistiek, Masters, college Schrift, Handschrift en Druk. Archiefintroductie en presentatie stukken, 18 studenten

Bijlage 8

Beknopte balans per 31 december 2016

	31-12-2016	31-12-2015
ACTIVA		
Materiële vaste activa	849.799	862.425
Vorderingen	242.203	22.297
Liquide middelen	947.178	455.599
Overlopende activa	0	10.366
TOTAAL ACTIVA	2.039.180	1.350.687
PASSIVA		
Eigen vermogen	646.360	526.226
Voorzieningen	91.204	115.451
Vaste schulden	251.250	356.250
Netto vlottende schulden	334.448	225.819
Overlopende passiva	715.918	126.941
TOTAAL PASSIVA	2.039.180	1.350.687

Beknopte staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2015	Realisatie 2015
BATEN			
Algemene baten	5.214.068	5.185.895	5.154.104
Diverse baten	94.369	76.093	113.052
Overige baten	14.800	14.327	14.800
TOTAAL BATEN	<u>5.323.237</u>	<u>5.276.315</u>	<u>5.281.956</u>
KOSTEN			
Personele kosten	2.439.287	2.366.533	2.382.652
Directe materiële kosten	35.847	26.450	63.406
Projectkosten	42.000	42.000	60.651
Huisvestingskosten	2.172.931	2.293.529	2.265.202
Organisatie en overheadkosten	325.275	384.519	349.826
Afschrijvingskosten	149.027	176.094	129.525
Dotaties aan projecten	5.000	5.000	12.500
Rentekosten	33.736	4.803	7.302
Overige kosten	0	0	0
TOTAAL KOSTEN	<u>5.203.103</u>	<u>5.308.928</u>	<u>5.271.064</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			
voor bestemming	<u>120.134</u>	<u>-22.613</u>	<u>10.982</u>
Toevoeging aan reserves	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Resultaat na bestemming	<u>120.134</u>	<u>-22.613</u>	<u>10.982</u>

COLOFON

Bijdragen

Albert Beuse, Jaap Jan Hoogstins, Eddy de Jonge, Mirjam de Jonge, Jona van Keulen, Dik Koning, Henk van der Meer, Ad Punte, Karel Renders, Loulou Vintges, Sebastiaan Vos

Redactie

Eddy de Jonge, Harma Rozema-Woldhuis

RHC Groninger Archieven
Cascadeplein 4
9726 AD Groningen
Postbus 30040
9700 RM Groningen

Kadernota Begroting 2018

Inleiding

Een begroting die eind maart van het voorafgaand jaar moet worden opgesteld draagt het risico in zich dat er gedurende het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar nog verschillende wijzigingen kunnen optreden. Een aantal posten kunnen alleen geschat worden, omdat we afhankelijk zijn van informatie die we pas gedurende het begrotingsjaar of in een enkel geval na het begrotingsjaar krijgen. Dit laatste heeft vooral betrekking op de index van de bijdrage van het Rijk en de index van de huur van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Het Rijk informeert pas in het laatste kwartaal van het begrotingsjaar en het RVB in het eerste kwartaal van het begrotingsjaar. De gemeente Groningen daarentegen stelt de index eind april voorafgaande aan het begrotingsjaar vast. Juist de indexen zijn van groot belang voor het opstellen van een begroting.

We begroten de index van de bijdrage van Rijk en Provincie op 1% en de ook index van de huur op 1%. De index van de gemeente is 2,705%.

Algemeen

Aangezien voor de inrichting van begroting en jaarrekening van het RHC Groninger Archieven het 'Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeente' (BBV) van toepassing is, wordt sinds 2008 de begroting ingericht volgens het BBV. De hoofdstukken 2 en 3 van het BBV zijn van toepassing voor de begroting van het RHC Groninger Archieven.

Het RHC heeft jaarlijkse verplichtingen aan niet-opgenomen verlofdagen. Deze zijn, in verband met de inrichting van de begroting volgens het BBV, niet als reservering in de balans opgenomen.

De begroting van de salariskosten is gebaseerd op de begroting van de gemeente/salarisadministratie, welke in de loop van april wordt ontvangen. Deze gaat, naast de jaarlijkse verhoging van de salarisanciënniteit, uit van een mutatie in de loonsom. De index is 2,7%. In verband met het e-Depot worden extra medewerkers aangetrokken. Het Rijk geeft in 2018 hiervoor een extra bijdrage van € 165.000, welke bestemd is voor het rijksdeel. De diverse baten, materiële kosten en organisatie & overheadkosten zijn naar alle redelijkheid begroot. De indexering van de bijdrage van Rijk, gemeente, provincie en de indexering van de huur worden bij de 'algemene baten' beschreven.

In februari 2017 is er een vrijval in de huur van € 239.921 en de daarna € 272.000 per jaar. Dit heeft betrekking op het inbouwpakket van het Rijk op Cascadeplein 4. Het betreft afschrijving en rente. Dit bedrag komt niet ten goede aan de exploitatie, maar zal in een bestemmingsfonds gereserveerd moeten worden voor toekomstige investeringen in het gebouw. Alleen in overleg met het ministerie van OCW kunnen deze investeringen gedaan worden.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bestemmingsreserve weerstandsvermogen

Deze bestemmingsreserve is gevormd om mogelijke bezuinigingen in de komende jaren te kunnen opvangen. Per ultimo 2018 begroten we de bestemmingsreserve weerstandsvermogen op € 283.433. Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het totaal van de algemene reserve en de bestemmingsreserve weerstandsvermogen. Totaal € 526.226 per ultimo 2018. We verwachten in de komende jaren hier geen beroep op te hoeven te doen.

Indexen en huur

De indexen van Rijk en gemeente Groningen fluctueren en volgen niet altijd de verhogingen van de salarissen en de huur. De index van het Rijk blijft de laatste jaren

vooral achter op de stijging van de huur en de salarissen. De index van de gemeente volgt wel de stijging van de salarissen en de prijzen, maar niet de huur.

Provinciale bijdrage

De DVO 2017 – 2020 is nog niet vastgesteld. Wel heeft GS de bijdrage voor deze periode vastgesteld.

Kengetallen

Netto schuldquote

netto schuldquote (in %, bedragen x € 1.000, balansstanden ultimo jaar)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
vaste schulden	251	180	120	60	0	0
netto vlottende schulden	334	150	150	150	150	150
overlopende passiva	716	275	275	275	275	275
financiële activa	0	0	0	0	0	0
uitzettingen < 1 jaar	0	0	0	0	0	0
liquide middelen	-947	-456	-711	-995	-1.331	-1.551
overlopende activa	0	-25	-25	-25	-25	25
saldo	354	124	-191	-535	-931	-1.101
totale baten (exclusief mutatie reserves)	5.323	5.548	5.660	5.744	5.830	5.917

netto schuldquote (saldo/ totale baten)	6,7%	2,2%	-3,4%	-9,3%	-16,0%	-18,6%
---	------	------	-------	-------	--------	--------

Signaleringswaarde: < 90% is minst risicovol, 90 - 130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de Groninger Archieven ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Conform de signaleringswaarde valt de waarde van de netto schuldquote in alle jaren in de categorie minst risicovol.

Solvabiliteitsratio

solvabiliteitsratio (in %, bedragen x € 1.000, balansstanden ultimo jaar)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
eigen vermogen	647	876	1.088	1.320	1.592	1.864
balanstotaal	2.039	1.638	1.767	1.915	2.103	2.351
solvabiliteitsratio	31,7%	53,5%	61,6%	68,9%	75,7%	79,3%

Signaleringswaarde: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Groninger Archieven in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Door de toevoegingen aan het bestemmingsfonds, vanaf februari 2017 is er een jaarlijkse vrijval in de huur van € 272.000, groeit het eigen vermogen.

Kosten van overhead

Salarislasten bedrijfsvoering en ondersteunende diensten	€ 480.047
Organisatiekosten- en overhead	<u>€ 347.067</u>
Totaal	€ 827.114

Vennootschapsbelasting

Landelijk vindt, door het Nationaal Archief namens alle RHC's, overleg plaats met de belastingdienst over de invoering van de Wet modernisering van de Vpb-plicht overheidsondernemingen per 1 januari 2016.

De verwachting is dat, vanwege geen deelname aan het economische verkeer, er van Vpb-plicht geen sprake is. Bij de nevenactiviteiten (depotverhuur) is er wel deelname aan het economisch verkeer, maar gezien de kosten/baten is er geen winststreven, dus geen fiscaal ondernemerschap. En dus geen belastingplicht. Wel moeten we dit jaarlijks volgen.

Financiering

Er is een in 2015 door de Bank Nederlandse Gemeenten verstrekte lening van € 300.000. Er is een resterende looptijd van 5 jaar. De aflossing is € 60.000 per jaar. Het rentepercentage bedraagt 0,79% gedurende de gehele looptijd. In de komende jaren wordt geen nieuwe financieringsbehoefte verwacht.

Bedrijfsvoering

De organisatie verandert langzaam van karakter. De digitale ontwikkelingen vergen nieuwe kennis en vaardigheden van de medewerkers. De komende jaren vertrekken een aantal oudere medewerkers met veel kennis. Door middel van overdrachtsdocumenten, scholing en individuele overdracht wordt de kennis doorgegeven aan andere en nieuwe medewerkers. Er wordt daarbij steeds meer gestreefd naar een multifunctionele inzetbaarheid van de medewerkers. Bij werving is dat een belangrijk criterium. De bedrijfsvoering heeft een belangrijke taak in het begeleiden van de processen die hierbij horen. Tevens is de bedrijfsvoering verantwoordelijk voor facilitaire zaken, de huisvesting en financiën.

Baten

Bijdrage partners

Bijdrage Rijk

Aangenomen wordt dat de bijdrage van het Rijk in 2018 zal stijgen met 1%. Het kabinet bepaalt in het laatste kwartaal van ieder jaar de definitieve indexering. Begroot wordt € 2.861.929 (inclusief € 42.000 voor behoudsgelden en € 165.000 voor het e-Depot).

Bijdrage gemeente Groningen

De index van de gemeentelijke bijdrage wordt voor een deel gebaseerd op de door de gemeente Groningen gemaakte salarisbegroting 2018. De bijdrage wordt verhoogd met 2,705%. Daarnaast wordt de bijdrage van € 25.485 van de stichting Audio Visueel Archief toegevoegd aan de bijdrage voor de Groninger Archieven. Begroot wordt € 2.172.661.

Bijdrage provincie Groningen

Begroot wordt € 467.135. Dit is inclusief de toevoeging van de bijdrage van de stichting Audio Visueel Archief van € 30.000 aan de Groninger Archieven. In de loop van april verwachten we de index te ontvangen. Voorlopig begroten we 1%.

Totale bijdrage van Rijk, gemeente en provincie: € 5.501.725.

Overige algemene baten

Het Huis van de Groninger Cultuur en het OVCG zijn inwonend in het pand Cascadeplein 4. Zij huren en delen mee in de kosten. Maar ze zijn meer dan inwoner, ze zijn partner van de Groninger Archieven bij verschillende activiteiten. De directeur van de archieven is adviseur/begeleider van het Huis van de Groninger Cultuur en van het OVCG. Het hoofd bedrijfsvoering is bestuurslid van het Huis van de Groninger Cultuur. Door de toevoeging van de bijdrage van GAVA aan de bijdrage van de Groninger Archieven, dalen de overige algemene baten.

De baten van de Beeldbank Groningen zijn bijdragen van 15 gemeentes, 2 waterschappen, Groningen Seaports en de Stichting Oude Groninger Kerken. Onduidelijk is nog wat de invloed van de mogelijke herindeling van de gemeentes op de baten zal zijn. Voorlopig begroten we als voorgaande jaren.

Door de verplichte deelname aan het schatkistbankieren met ingang van 1 januari 2014 zijn de rentebaten sterk gedaald. Daarnaast zijn de bankkosten sterk gestegen. Aan rentebaten begroten we € 0.

Publieks- c.q. reguliere inkomsten

We begroten nagenoeg identiek als 2016. De publieksinkomsten zijn een onderdeel van de directe dienstverlening aan bezoekers van de studiezaal en bezoekers van de websites. De inkomsten van fotografie- en kopieeropdrachten zijn sinds een aantal jaren de belangrijkste inkomsten in dit overzicht. Door de toename van het internetgebruik verwachten we dat de opbrengsten voor duplicering gaan afnemen. De inkomsten voor het scannen op verzoek nemen toe. Steeds meer bezoekers verzamelen digitaal archiefmateriaal om het vervolgens thuis te bestuderen. De belangstelling voor cursussen en workshops blijft stabiel.

De afdeling publieksactiviteiten ontwikkelt ideeën voor nieuwe activiteiten. De opbrengst van de educatieve activiteiten in samenwerking met basisscholen, mbo, hbo en universiteit is marginaal. De Groninger Archieven achten het echter van groot belang dat het onderwijs zoveel mogelijk gebruik maakt van het aanbod van de archieven.

Sinds 2006 heeft boekhandel Godert Walter een kleine boekenstand in de hal van de archieven. Daar worden nieuwe en actuele publicaties op het gebied van de regionale geschiedenis aangeboden. Ondanks dat de omzet klein is, voorziet de winkel in een behoefte waar vooral de studiezaalbezoekers gebruik van maken.

Dienstverlening aan derden

Bij zakelijke dienstverlening is er sprake van specialistische werkzaamheden zoals inventarisatie van archieven en digitalisering van archieven en beeldmateriaal. We begroten € 20.000.

De zakelijke opdrachten zijn voornamelijk afkomstig van de overheid of particuliere instellingen die hun archief bij de Groninger Archieven hebben gedeponereerd of willen deponeren. De Groninger Archieven beschikken voor deze partijen over een gespecialiseerd aanbod op het gebied van digitalisering, archiefbewerking en archiefopslag.

Er zijn ook huurinkomsten van het depot in Hoogkerk in de begroting opgenomen. Zo lang het depot nog niet volledig in gebruik is bij de Groninger Archieven worden delen verhuurd aan andere archiefinstellingen. Vanuit het veld is hier belangstelling voor. Gemeente en Rijk hebben mondeling aangegeven dat deze inkomsten ten goede kunnen komen aan de kerntaken van de Groninger Archieven. Het Rijk heeft wel aangekondigd dat het restdeel van het Rijk alleen nog mag worden gebruikt door archiefinstellingen die een functie vervullen voor het Rijk of door middel van een overeenkomst verbonden zijn aan de Groninger Archieven.

De opbrengst depotverhuur wordt ontvangen van de gemeente Groningen, de gemeente Ten Boer, de gemeente Winsum, de gemeente Sneek, het Drents Archief en het waterschap Noorderzijlvest.

We verwachten in de toekomst dat de inkomsten van dienstverlening aan derden gaan afnemen door een scherper toezicht op de activiteiten van overheidsinstellingen in de markt.

Kosten

Salariskosten

De salarissen en sociale lasten worden in 2018 verhoogd met 2,7%. De salarisbegroting, verzorgd door de gemeente Groningen/salarisadministratie, houdt rekening met deze index. In verband met het e-Depot zijn extra medewerkers aangetrokken. Het Rijk geeft tot en met 2020 hiervoor een extra bijdrage (DTR-gelden). Aan DTR-gelden ten behoeve van salaris begroten we € 157.500, welke bestemd is voor het rijksdeel.

Overige personele kosten

De stijging van de begrote overige personeelskosten in 2018 ten opzichte van de realisatie in 2016, wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor opleidingen, doordat meerdere medewerkers aan verschillende opleidingen en trainingen gaan deelnemen. Dit zal de komende jaren met een budget van € 20.000 worden doorgezet.

Er zijn drie speerpunten in het opleidingsbeleid:

1. De nieuwe digitale archiefontwikkelingen.
2. De vernieuwing van de publieksactiviteiten. Publieksactiviteiten worden een combinatie van klassieke onderdelen (lezingen, tentoonstellingen, rondleidingen etc.) en digitaal aanbod (opbouw van databases, webarchivering, sociale media etc.).
3. Het streven naar brede inzetbaarheid van de medewerkers.

Collectiebeheer

Hier is sprake van kosten die direct gerelateerd kunnen worden aan het collectiebeheer. Er zijn een paar thema's te onderscheiden: kosten depot, conservering en kosten verfilming en digitalisering. We begroten hogere kosten ten opzichte van 2016. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor gebruiksgoederen depot.

Overige producten publieksbereik

Voornamelijk PR en marketingkosten. De Groninger Archieven ontwikkelen geen apart tentoonstellingsbeleid. De presentaties in de hal ondersteunen de andere activiteiten zoals bijvoorbeeld boekpresentaties, nieuwe inventarissen en activiteiten van het OVCG, het Huis van de Groninger Cultuur of het Poparchief. Een autonoom tentoonstellingsprogramma is te kostbaar in verhouding tot de bezoekersaantallen. Een uitbreiding van de activiteiten zou het beleid in de toekomst kunnen veranderen.

Gevarieerd dienstverleningspakket

Naast diverse kosten met betrekking tot de studiezaal zijn de aanschafkosten van boeken voor de bibliotheek hier opgenomen. Het budget voor uitbreiding van de bibliotheek is het enige budget dat gebruikt wordt voor collectie-uitbreiding.

Projectkosten

Het betreft behoudsgelden. Deze worden door het Rijk gefinancierd.

Huren

De stijging van de huur wordt geïndexeerd op 1% ten opzichte van 2016. Daarnaast is er een vrijval van € 272.000.

Er is een bedrag begroot van € 37.500 voor de servicekosten RVB. In 2016 heeft er een verrekening plaatsgevonden over de jaren 2011 tot en met 2015, wat resulteerde in een positief bedrag voor de servicekosten RVB in 2016.

Exploitatiekosten huisvesting

Voor de kosten van elektra en gas heeft in 2016 nog geen eindafrekening plaatsgevonden. Voor 2018 begroten we identiek als in 2016.

In 2016 is de positieve eindafrekening over 2015 van de Belastingdienst/Centrum voor facilitaire dienstverlening ontvangen (overige huisvestingskosten).

Licenties en onderhoudskosten ICT

De kosten voor licenties en onderhoudskosten stijgen licht ten opzichte van 2016.

Organisatie- en overheadkosten

Deze kosten stijgen ten opzichte van 2016, doordat er meer begroot is bij de investeringen kleiner dan € 2.300. De accountantskosten zijn verlaagd.

Rentekosten

In december 2015 heeft de BNG bank een lening van € 300.000 verstrekt met een looptijd van 5 jaar. Het rentepercentage gedurende de looptijd bedraagt 0,79%.

Afschrijvingen

De afschrijvingen stijgen ten opzichte van 2016. Dit wordt met name veroorzaakt door vervanging van een groot gedeelte van het serverpark.

Dotaties aan projecten

Aan De Verhalen van Groningen wordt, ten behoeve van het project 'Levend Erfgoed Groningen', totaal € 7.500 verstrekt.

RHC Groninger Archieven
 Begroting staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
I	<u>Algemene baten</u>		
	5.126.280	5.354.074	5.501.725
	78.911	96.138	41.607
	Subtotaal algemene baten	5.450.212	5.543.332
II	<u>Diverse baten</u>		
	37.018	36.433	37.837
	54.380	47.000	55.000
	11.848	0	0
	Subtotaal directe baten	83.433	92.837
III	<u>Overige baten</u>		
	14.800	14.800	24.233
	0	0	0
	Subtotaal overige baten	14.800	24.233
	Totaal baten	5.548.445	5.660.402
Kosten			
I	<u>Personele kosten</u>		
	2.275.358	2.473.093	2.567.888
	163.929	158.825	187.263
	Subtotaal personele kosten	2.631.918	2.755.151
II	<u>Directe materiele kosten</u>		
	35.848	38.950	54.400
III	<u>Projectkosten</u>		
	42.000	42.000	42.000
	0	0	60.134
	Subtotaal projectkosten	42.000	102.134
IV	<u>Kosten zakelijke dienstverlening</u>		
	0	0	0
V	<u>Huisvestingskosten</u>		
	1.843.589	1.946.028	1.645.440
	329.342	379.312	345.400
VI	<u>Organisatie en overheadkosten</u>		
	170.111	162.094	176.470
	155.164	179.050	170.597
VII	<u>Kapitaalkosten</u>		
	7.270	5.099	4.622
	149.027	176.763	186.822
	Subtotaal indirecte materiële kosten	2.848.346	2.529.351
VIII	<u>Overige kosten</u>		
	5.000	5.000	7.500
	26.466	0	0
	Subtotaal overige kosten	5.000	7.500
	Totaal kosten	5.566.214	5.448.536
	Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor bestemming	-17.769	211.866
	Onttrekking aan bestem. reserves	0	60.134
	Donatie bestemmingsfonds gebouw	0	-272.000
	Resultaat na bestemming	-17.769	0

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
I <u>Algemene baten</u>			
Bijdrage partners			
Bijdrage Rijk	2.602.616	2.625.408	2.654.929
Bijdr Rijk Beh gelden	42.000	42.000	42.000
Bijdr Rijk E-depot	0	165.000	165.000
Bijdrage Gemeente	2.056.993	2.090.625	2.172.661
Bijdrage Provincie	424.671	431.041	467.135
	<u>5.126.280</u>	<u>5.354.074</u>	<u>5.501.725</u>
Ov algemene baten			
Huis vd Gron. Cultuur	13.629	13.629	13.629
Stichting GAVA	37.304	54.500	0
Stichting OVCG	11.779	11.779	11.779
Beeldbank Groningen	16.200	16.200	16.200
Rentebaten	0	30	0
	<u>78.911</u>	<u>96.138</u>	<u>41.607</u>
	5.205.191	5.450.212	5.543.332
II <u>Diverse baten</u>			
Publ- cq reguliere inkomsten			
Fotografie / scans	14.370	12.779	15.658
Duplicering	4.820	3.268	3.917
Gebruiksrecht	0	0	0
Schriftelijke inlichtingen	2.246	2.253	2.291
Beeldbank	2.108	1.350	2.100
Godert Walter	141	140	144
Cursussen	1.855	1.689	1.892
Faciliteiten	7.973	7.574	8.133
Opbrengst huisvesting	1.592	1.000	1.750
Overige	1.914	6.380	1.952
	<u>37.018</u>	<u>36.433</u>	<u>37.837</u>
Dienstverl. aan derden			
Zakelijke dienstverlening	18.017	20.000	20.000
Opbrengst depotverhuur	36.363	27.000	35.000
	<u>54.380</u>	<u>47.000</u>	<u>55.000</u>
Overige diverse baten			
Cultuureducatie met kwal	2.972	0	0
SNN subs tbv opleiding	8.876	0	0
	<u>11.848</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	103.245	83.433	92.837
III <u>Overige baten</u>			
Vrijval uit voorzieningen/ gepassiveerde subsidies			
Res. afschr. balustrades	8.300	8.300	8.300
Res. afschr koeling serve	6.500	6.500	6.500
Res. Afschr bekabeling	0	0	9.433
	<u>14.800</u>	<u>14.800</u>	<u>24.233</u>
Bijzondere baten			
Bijzondere baten	0	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	14.800	14.800	24.233
Totaal baten	5.323.237	5.548.445	5.660.402

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Kosten			
I <u>Personele kosten</u>			
Salariskosten			
Lonen en salarissen	2.247.353	2.350.093	2.452.388
Sal betaald uit DTR-gelde	0	165.000	157.500
Eénmalig IKB	70.004	0	0
Aan projecten doorbereke	-42.000	-42.000	-42.000
	<u>2.275.358</u>	<u>2.473.093</u>	<u>2.567.888</u>
Overige pers kosten			
Uitzendburo's	65.546	45.000	73.188
Flex Personeel	15.890	20.000	0
Personeel Iederz	38.635	27.000	40.000
Extern personeel	4.362	0	5.000
Gedetacheerd	5.616	7.500	7.500
Opleidingskosten	3.199	20.000	20.000
Inhuur Arbodienst	959	1.075	1.075
Medische beh.kstn.pers.	0	4.000	4.000
EHBO & BHV	185	1.000	1.000
Kosten vrijwilligers/stag.	11.648	13.000	13.500
Reiskosten woon/werk	1.002	3.000	0
Verzorging salarisadm.	8.570	8.750	12.500
Kstn. OR	0	500	500
Overige pers. kosten	8.318	8.000	9.000
	<u>163.929</u>	<u>158.825</u>	<u>187.263</u>
	2.439.287	2.631.918	2.755.151
II <u>Directe materiële kosten</u>			
Collectiebeheer			
Transportkosten archief	1.706	2.500	2.000
Aankoop archivalia	4	0	250
Onderhoudskosten depot	0	500	500
Gebruiksgoederen depot	8.165	12.500	20.000
Externe kosten depot	4.299	2.500	3.500
Gebr. goed. verfilm./foto	54	1.500	1.000
Ondh. app. cons./restaur	0	500	500
Gebr. goed. cons./rest.	1.049	1.250	1.100
Externe kosten verfilming	79	500	500
Externe kstn digitalisering	0	1.500	1.000
	<u>15.356</u>	<u>23.250</u>	<u>30.350</u>
Ov prod publieksbereik			
Drukkosten catalogi/broc	1.815	1.500	1.850
Onderzoeksgids	9.997	0	10.000
Feith-magazine	602	0	0
Kosten cursussen	480	1.500	1.500
Tentoonstellingskosten	788	2.750	2.000
Evenem./open dagen	3.003	3.000	3.000
Kosten rondleidingen	0	450	200
	<u>16.685</u>	<u>9.200</u>	<u>18.550</u>
Gevarieerd dienstverl pakket			
Boeken	2.891	3.500	3.000
Ondh. readers & printers	0	1.000	1.000
Kosten studiezaal	916	2.000	1.500
	<u>3.807</u>	<u>6.500</u>	<u>5.500</u>
	35.848	38.950	54.400

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
III <u>Projectkosten</u>			
Behoudsgelden	42.000	42.000	42.000
Beeld van Groningen	----- 0	----- 0	----- 60.134
	42.000	42.000	102.134
IV <u>Kosten zakelijke dienstverlening</u>	0	0	0
V <u>Huisvestingskosten</u>			
Huren			
Huur Cascadeplein	1.788.316	1.867.808	1.534.199
Bijdr Klimaats koel depot	-9.447	0	-4.447
Servicekosten RVB	-11.820	0	37.500
Huur depot Hoogkerk	76.540	78.219	78.188
	----- 1.843.589	----- 1.946.028	----- 1.645.440
Exploitatiekosten			
Beheerskosten	28.263	56.993	30.000
OZB Cascadeplein	17.210	21.543	20.000
OZB Hoogkerk	2.981	1.523	3.000
Onderh. gebouw/install.	4.131	17.454	4.200
Luchtzuivering depots	42.822	36.843	43.500
Levering&diensten Hoogk	29.353	17.613	20.520
Schoonmaak Hoogkerk	2.282	2.030	2.350
Elektra	100.000	99.000	100.000
Gas	50.000	49.950	50.000
Water	760	335	800
Schoonmaakartikelen	0	1.015	1.030
Schoonmaakbedrijven	52.769	58.085	55.000
Bewaking/beveiliging	14.786	13.375	15.000
Overige huisvestingkstn.	----- -16.013	----- 3.553	----- 0
	329.342	379.312	345.400
	2.172.931	2.325.340	1.990.840

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
VI Organisatie en overheadkosten			
Licenties & ondhksten. ICT			
Dig depot + hosten Pictur	26.434	21.615	28.000
Ziggo / glasvezel	11.979	11.979	11.979
Archiefbank	0	1.125	0
Extern netwerkbeheer	18.485	19.000	20.000
Contributie Eduglas	600	600	600
Schaduw infrastruct RC	26.688	22.000	24.500
SLA met AKSI-automatis	15.834	17.250	16.000
Hosten toegangen De Re	21.530	16.500	23.000
Onderhoud MAIS-flexis	13.028	14.000	13.500
Abonn. antivirus	2.844	2.800	2.900
Onderhoud Exact	3.268	3.200	3.300
GroningerArchiefn	666	700	666
Iwink/Kirra hosten websit	5.934	6.025	6.000
Lic. Microsoft	3.249	3.250	3.250
Hosten 4 websites Adix	635	1.350	650
Ondh. Decos	4.586	7.000	7.000
WieWasWie	1.815	1.500	1.815
Licenties Oracle	1.358	1.400	1.400
Tijdregistratie Atrea	808	800	810
Beheerkosten Cartago	1.400	2.500	2.000
Crossmedia/Web Archief	7.590	7.500	7.600
Ov licenties en onderh	1.379	0	1.500
	----- 170.111	----- 162.094	----- 176.470
Org.- en overheadksten.			
Kantoorbenodigdheden	4.336	5.250	5.000
Drukwerk & papier	3.965	3.250	4.000
Tele/datacommunicatie	9.038	12.000	9.500
Onderhoud scanapparatu	1.587	9.000	2.500
Ondh. ov. inventaris	1.609	2.500	2.500
Ondh. kantoor en studiez	2.247	2.500	2.500
Ondh. depotinr./app.	12.672	2.500	9.337
Onderhoud ICT	294	2.750	500
Porti en vracht	0	400	400
Postbus en postverzending	5.304	11.750	7.500
Investering inr. < € 2.300	0	2.500	2.500
Kleine inv. Hoogkerk	0	2.500	2.500
Inv. kant./studiez < € 2.000	0	2.500	2.500
Inv. depot/app. < € 2.300	345	2.500	2.500
Inv. ICT < € 2.300	8.140	13.000	12.000
Inv. ov. inventaris < € 2.000	0	4.500	2.500
Huur kntr./studie/scan ap	6.919	7.000	7.000
Accountantskosten	22.500	23.500	16.000
Ontwikkeling website	6.991	0	7.000
Advertentiekosten	0	0	1.000
Externe adviezen	13.175	9.500	11.000
Assuranties	16.023	17.500	16.500
Tijdschr./abonnements	4.695	6.000	5.250
Transportksten dep Hoogk	864	1.500	1.250
Decl. reisksten. binnenl.	10.870	9.000	11.000
Representatie	1.546	1.000	1.750
Verzorging koffie autom.	10.913	8.250	11.000
Inkopen faciliteiten	1.074	2.000	1.500
Faciliteiten div. kosten	1.555	4.750	2.500
Bestuurskosten	480	950	960
Kasverschillen	60	0	0
Diverse kstn Hoogkerk	617	1.500	1.250
Contributie Brain	2.170	2.200	2.200
Overige alg. kosten	5.171	5.000	5.200
	----- 155.164	----- 179.050	----- 170.597
	325.275	341.144	347.067

RHC Groninger Archieven
 Begroting programmarekening 2018

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
VII Kapitaalkosten			
Rentekosten			
Bankrente en -kosten	3.202	3.130	3.200
Rentekosten lening III	2.370	1.849	1.422
Rentekosten lening II	1.699	120	0
	<u>7.270</u>	<u>5.099</u>	<u>4.622</u>
Afschrijvingen			
Kantoormeubilair	2.599	2.599	5.488
Kantoormachines	478	0	2.092
Automatiseringsapp.	41.277	92.141	68.747
Autom app uit DTR-gelde	0	0	7.500
Software	7.348	0	13.073
Afsluiting ballustrades	8.300	8.300	8.300
Depotinrichting	7.833	7.081	6.930
Verfilming/fotografie	24.478	14.580	14.639
Kantine inrichting	429	429	429
Studiezaal & hal	2.496	0	2.496
Readers & printers	2.908	2.496	0
Depot dakconstructie	533	533	533
Inrichting/installaties	2.699	985	657
Koffieruimte	0	0	0
Verbouwing Hoogkerk	12.613	12.613	12.613
Tech. Install. Hoogkerk	10.396	10.396	10.396
Inrichting depot Hoogkerk	14.124	14.094	14.124
Inrichting hal	4.489	4.489	3.345
Koeling server ruimte	6.027	6.027	6.027
Bekabeling	0	0	9.433
	<u>149.027</u>	<u>176.763</u>	<u>186.822</u>
	156.297	181.862	191.444
VIII Overige kosten			
Buitengewone kosten			
Bijzondere lasten	26.466	0	0
Dotaties			
Bijdrage Verhalen v Gron	5.000	5.000	7.500
	<u>31.466</u>	<u>5.000</u>	<u>7.500</u>
Totaal kosten	5.203.104	5.566.214	5.448.536
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor bestemming	120.132	-17.769	211.866
Mutaties in reserves			
Onttrekking bestem rese	0	0	60.134
Don. bestem. fonds gebo	0	0	-272.000
	0	0	-211.866
Resultaat na bestemming	120.132	-17.769	0

Meerjarenraming Balans tbv begroting 2018

	realisatie 31-12-2016	begroting 31-12-2017	begroting 31-12-2018	begroting 31-12-2019	begroting 31-12-2020	begroting 31-12-2021
ACTIVA						
Materiële vaste activa	849.799	982.299	855.477	719.707	571.221	600.000
Vorderingen	242.203	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000
Liquide middelen	947.178	456.197	711.126	995.136	1.331.863	1.551.324
Overlopende activa	0	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
TOTAAL ACTIVA	2.039.180	1.638.496	1.766.603	1.914.843	2.103.084	2.351.324
PASSIVA						
Eigen vermogen	646.360	875.693	1.087.559	1.319.559	1.591.559	1.863.559
Voorzieningen	91.204	157.803	134.044	110.284	86.525	62.765
Vaste schulden	251.250	180.000	120.000	60.000	0	0
Netto vlottende schulden	334.448	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Overlopende passiva	715.918	275.000	275.000	275.000	275.000	275.000
TOTAAL PASSIVA	2.039.180	1.638.496	1.766.603	1.914.843	2.103.084	2.351.324

Meerjarenraming staat van baten en lasten tbv begroting 2018

	realisatie 2016	begroting 2018	begroting 2019 index 1,5%	begroting 2020 index 1,5%	begroting 2021 index 1,5%
BATEN					
Algemene baten	5.205.191	5.543.332	5.626.482	5.710.879	5.796.542
Diverse baten	103.245	92.837	94.230	95.643	97.078
Overige baten	14.800	24.233	23.760	23.760	23.760
TOTAAL BATEN	<u>5.323.236</u>	<u>5.660.402</u>	<u>5.744.472</u>	<u>5.830.282</u>	<u>5.917.380</u>
KOSTEN					
Personele kosten	2.439.287	2.755.151	2.796.478	2.838.425	2.881.002
Directe materiële kosten	35.848	54.400	55.216	56.044	56.885
Projectkosten	42.000	102.134	82.000	42.000	42.000
Huisvestingskosten	2.172.931	1.990.840	2.020.703	2.051.013	2.081.778
Organisatie en overheadkosten	325.275	347.067	352.273	357.557	362.920
Afschrijvingskosten	149.027	186.822	195.770	208.486	200.000
Dotaties aan projecten	5.000	7.500	7.500	7.500	7.500
Rentekosten	33.736	4.622	4.100	3.600	3.200
Overige kosten	0	0	0	0	0
TOTAAL KOSTEN	<u>5.203.104</u>	<u>5.448.536</u>	<u>5.514.040</u>	<u>5.564.626</u>	<u>5.635.286</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming	<u>120.132</u>	<u>211.866</u>	<u>230.432</u>	<u>265.656</u>	<u>282.095</u>
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking aan bestemmingsreserve	0	60.134	40.000	0	0
Toevoeging bestemmingsfonds gebouw	0	-272.000	-272.000	-272.000	-272.000
Resultaat na bestemming	<u>120.132</u>	<u>0</u>	<u>-1.568</u>	<u>-6.344</u>	<u>10.095</u>

Overzicht fondsen, voorzieningen en reserves 2018

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018						Eindstand 2018
	Eindstand 2016	Dotaties 2017	Bestedingen 2017	Eindstand 2017	Dotaties 2018	Bestedingen 2018	
Overige reserve							
exploitatie-reserve	<u>242.793</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>242.793</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>242.793</u>
Bestemmingsreserve							
weerstandsvermogen	283.433	0	0	283.433	0	0	283.433
project Beeld van Groningen	<u>0</u>	<u>120.134</u>	<u>-20.000</u>	<u>100.134</u>	<u>0</u>	<u>-60.134</u>	<u>40.000</u>
	283.433	120.134	-20.000	383.567	0	-60.134	323.433
Resultaat boekjaar							
resultaat	<u>120.134</u>	<u>0</u>	<u>-120.134</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Bestemmingsfonds							
gebouw	<u>0</u>	<u>239.921</u>	<u>0</u>	<u>239.921</u>	<u>272.000</u>	<u>0</u>	<u>511.921</u>
Voorzieningen							
voorziening ballustrade	41.500	0	-8.300	33.200	0	-8.300	24.900
voorziening klimaat - koelmachine depot G	4.447	0	-4.447	0	0	0	0
voorziening koeling serverruimte	45.730	0	-6.027	39.703	0	-6.027	33.677
voorziening bekabeling	0	94.333	-9.433	84.900	0	-9.433	75.467
	<u>91.677</u>	<u>94.333</u>	<u>-28.207</u>	<u>157.803</u>	<u>0</u>	<u>-23.760</u>	<u>134.044</u>
	<u>738.037</u>	<u>454.388</u>	<u>-168.341</u>	<u>1.024.084</u>	<u>272.000</u>	<u>-83.894</u>	<u>1.212.191</u>

Meerjarenraming fondsen, voorzieningen en reserves 2018 - 2021

(bedragen x € 1.000)

	Eindstand 2018	Dotaties 2019	Bestedingen 2019	Eindstand 2019	Dotaties 2020	Bestedingen 2020	Eindstand 2020	Dotaties 2021	Bestedingen 2021	Eindstand 2021
Overige reserve										
exploitatie-reserve	<u>242.793</u>	0	0	<u>242.793</u>	0	0	<u>242.793</u>	0	0	<u>242.793</u>
Bestemmingsreserve										
weerstandsvermogen	<u>283.433</u>	0	0	<u>283.433</u>	0	0	<u>283.433</u>	0	0	<u>283.433</u>
project Beeld van Groningen	<u>40.000</u>	0	-40.000	<u>0</u>	0	0	<u>0</u>	0	0	<u>0</u>
	<u>323.433</u>	0	-40.000	<u>283.433</u>	0	0	<u>283.433</u>	0	0	<u>283.433</u>
Resultaat boekjaar										
resultaat	<u>0</u>	0	0	<u>0</u>	0	0	<u>0</u>	0	0	<u>0</u>
Bestemmingsfonds										
gebouw	<u>511.921</u>	272.000	0	<u>783.921</u>	272.000	0	<u>1.055.921</u>	272.000	0	<u>1.327.921</u>
Voorzieningen										
voorziening ballustrade	<u>24.900</u>	0	-8.300	<u>16.600</u>	0	-8.300	<u>8.300</u>		-8.300	<u>0</u>
voorziening koeling serverruimte	<u>33.677</u>	0	-6.027	<u>27.650</u>	0	-6.027	<u>21.624</u>		-6.027	<u>15.597</u>
voorziening bekabeling	<u>75.467</u>	0	-9.433	<u>66.034</u>	0	-9.433	<u>56.601</u>		-9.433	<u>47.168</u>
	<u>134.044</u>	0	-23.760	<u>110.284</u>	0	-23.760	<u>86.525</u>	0	-23.760	<u>62.765</u>
	<u><u>1.212.191</u></u>	<u>272.000</u>	<u>-63.760</u>	<u><u>1.420.431</u></u>	<u>272.000</u>	<u>-23.760</u>	<u><u>1.668.672</u></u>	<u>272.000</u>	<u>-23.760</u>	<u><u>1.916.912</u></u>